

sk0077 tyihonov-planinc
 sk0078 úrhadviseles
 sk0079 fanfani - bizalmi szavazás
 sk0080 wörner - reagan beszéd
 sk0081 libanon /kieg.mtik1048-hoz/
 sk0082 rövid hírek
 trier: hitler diszpolgársága
 vaticánváros: svédország - vaticán
 hautecombe/franciao./: umberto temetése
 sk0083 a francia kormányátalakítás
 sk0084 kieg.mtik1031-hez
 sk0085 tartalomjegyzék 1
 sk0086 tartalomjegyzék 2
 sk0087 tartalomjegyzék 3
 hi pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztette: kis csaba
 márkus gyula
 ambrus istván
 heltai andrás
 pirityi sándor

22.03 240383 1354

--

te

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

 budapest, 1983. március 25.

kül

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1001 /panoráma/

heyerdahl naptemploma- 1. rész

colombo, 1983. március 25./mti-upi-panoráma/ - a bábél-toronyhoz hasonlítható romokkal, egy eddig ismeretlen, hallatlanul fejlett ókori civilizáció emlékeinek felfedezésével szolgált újabban a világnak thor heyerdahl, a legendás norvég tudós.

kutatócsoportja a maldív-szigetek őserdejének mélyén az ókori mezopotámia városállamaihoz hasonlatos kultúra nyomaira bukkant.

a mintegy 1500 korallsziget az egyenlítő közelében, india déli csücskétől dél-nyugatra található. a hajdani brit gyarmatnak, a mai maldív köztársaságnak csak 202 szigetét lakják - indiaiak, malájok, arabok vegyesen. ez az etnikai változatosság szorosan kapcsolódik heyerdahl felfedezéséhez. arról van szó, amit heyerdahl az óceánok összekötő funkciójának nevez. „régóta állítom, hogy az embereket a hegyek, az őserdők, a jégmezők és a sivatagok választják el egymástól, míg az óceánok összekötik őket,, - magyarázza a 68 évesen is fáradhatatlan tudós-utazó.

az ókori csillagászati ismeretek tanulmányozása arra a feltételezésre indította heyerdahl, hogy az egyenlítő közelében lévő szigeteket felkereshették és be is népesíthették az ókori hajósok, akik az egyenlítő vonalát követve viszonylag jól tudtak tájékozódni: a csillagok megbízható támpontul szolgáltak számukra. az óceánok összekötő szerepének elmélete vezette el heyerdahl a maldív-szigetekre. a tavaly novemberben kezdődött ásatások egy zikkurat-szerű naptemplom maradványait hozták napvilágra. a zikkurat négyszögletes tömbökből álló, felfelé lépcsőzetesen keskenyedő

fi 9-

torony. Legfelső helyiségében őrizték az istenség szobrát. Leghíresebb a babiloni zikkurat, amely az i. e. 2. évezred elején épült, s az i. e. 6. századi ujjaépítéséhez fűződik a babel tornyáról szóló mitosz.

a maldiv-szigeteken feltárt naptemplom mészkőből épült. falait különböző vésett motívumok - nap-istenség képei, virágok és a mulandóságot jelképező emberi koponyák - díszítik. négy, mesterségesen kiképzett feljárón lehet az építményt megközelíteni. a feljárók pontosan a négy égtáj irányába mutatnak, ami azt bizonyítja, hogy fejlett csillagászati ismeretekkel rendelkeztek az építők.

a további ásatások során újabb templomok romjai kerültek elő. rengeteg kultikus tárgyat is talált heyerdahl kutatócsoportja.
/folyt./

kj pn bd
06.15 250383 2323

--

sk0002 4 230 mtik1002 /panoráma/

heyerdahl naptemploma- 2. rész

„Eddig csak azt tudtuk bizonyosan, hogy a mohamedán uralom előtti buddhista kultúra virágzott a maldivokon, - mondja heyerdahl. a muzulmánok 1153-ban hódították meg a szigeteket és ott szultánságot hoztak létre. ekkor indítottak könyörtelen hajtóvadászatot minden más vallás követői ellen, ekkor pusztult el a helyi buddhista civilizáció. a most felfedezett romok azonban ennél sokkalta régebbi időkre utalnak. heyerdahlék találtak egy törött táblát is, amelyen ugyanolyan képirásos jelek láthatók, mint egy indus-völgyi, i. sz. előtt 2000-ből származó, mindaddig megfejtetlen iraton.

az új leletek beleilleszkednek heyerdahlnak abba az elméletébe, hogy a hajók és hajósok révén sokkal előbb léteztek kapcsolatok a legtávolabbi földrészek között, mint azt korábban gondolták. heyerdahl szavaival: „ha történetesen mexikóban bukkanunk ilyen templomokra, akkor ezen ma már senki sem csodálkozott volna, a maldivi leletek „alátámasztják azt a meggyőződésemet, hogy az óceán nem választja szét az embereket,„

kj pn bd
06.16 250383 1082

R q-

--

sk0003 4 230 mtik1003 /panoráma/

jordánia és a béke

mészáros györgy, az mti hirmagyarázója írja:

1983. március 24. /mti-panoráma/ - hátráltatta a palesztin ügyet, vagy fordítva, valamiféle engedményt tett husszein király, amikor tavaly szeptemberben meghirdette a jordániai-palesztin konföderáció tervét? a kérdés egyre időszerűbb, mert husszeinnek most már mihamarabb döntenie kell: csatlakozik-e a béketárgyalásokhoz, amint azt washingtonban mind határozottabban követelik tőle.

jordánia szempontjából látszólag a konföderáció /államszövetség/ mellett szól, hogy az 1967 óta izraeli megszállás alatt lévő palesztin terület, ciszjordánia, amely az 1967 előtti jordániai területnek alig 5,3 százaléka/, annak idején a teljes jordániai nemzeti jövedelem mintegy 50 százalékát, a kezdetleges ipari termelés 48 százalékát, a mezőgazdasági termelésnek pedig 85 százalékát adta. ciszjordániában és jordániában azóta közel azonos arányban növekedett a mezőgazdasági termelés. ciszjordánia visszatérése - a régi arányok helyreállítása - tehát biztonságosabbá tenné jordánia ellátását.

a jelenlegi helyzeten ez azonban sokat mégsem változtatna: a jordániai élelmiszerimport nagy része most is ciszjordániából származik. ciszjordánia ipari termelése alig valamicskét fejlődött 1967 óta. jordániában azonban éppen az ipar ugrásszerű fejlődése játszott nagy szerepet abban, hogy ciszjordánia nélkül „félábuvá”, lett gazdasága az utóbbi évtizedben két lábra állt. az utóbbi öt évben 15-ről 37 százalékra nőtt az ipar hozzájárulása a bruttó hazai jövedelemhez, fokozatosan átveszi, pótolja ciszjordánia egykori részesedését. a további fejlődéshez tehát gazdaságilag nem nélkülözhetetlen ciszjordánia visszaszerzése, bár a tartós béke nyilván előnyös lenne ebből a szempontból is.

csak hogy nem mindegy, milyen az a béke. jordánia fejlődését ugyanis főként az tette lehetővé, hogy husszein elfogadott egy szerepet: az izraellel szemben álló, „mérsékeltnek, nevezett arab tábor „kirakatállamának, szerepét. az arab segélyek és átutalások tavaly már majdnem 2,5 milliárd dollárt tettek ki. ebből fedezik az idejé jordániai költségvetés 55 százalékát, a gazdaságfejlesztő állami beruházások 66 százalékát. /folyt/

sg bd
06.20 250383 2215

R q-

--

sk0004 4 230 mtik1004 /panoráma/

jordánia és a béke 2

igy hát husszein király - a maga szempontjából - engedményt tett az egyesült államoknak, amikor pusztán politikai megfontolásokból hajlandónak mutatkozott ismét „elvélni”, ciszjordániát. az árulást azonban nem kockáztathatja. sem a pfsz, sem az arab tábor nem fogadja el, hogy a palesztinok nevében és helyettük tárgyaljon. ha megtenné, évi 2,5 milliárdot és - mint az elmúlt év közelkeleti drámái mutatták - talán még többet is kockáztatna. így az, hogy az eddigi évi 50-60 millió dollárról 800 millióra nőne az amerikai segély, ha kötélnék állna, nem olyan vonzó ajánlat, mint első pillantásra gondolni lehetne.

m.gy, mti-panoráma

sg bd
06.20 250383 0685

--

sk0005 4 230 mtik1005 /panoráma/

etikett - vállalatoknak -1.

marton jános, az mti munkatársa írja:

1983. március 24. /mti-panoráma/ - vendégségben nem ildomos felruggni a vendéglátó házigazda viszont nem riasztja el vendégét tilalmakkal, kikötésekkel. a mindennapi életet szabályozó viselkedési normák azonban nehezen érvényesülnek azoknak a vállalatoknak az esetében, amelyek „vendégként”, telepednek le egy-egy fejlődő ország gazdaságában. a külföldön telephelyet létesítő ugynevezett transznacionális vállalatok „magatartási kódexének”, rögzítésére vállalkozott az ensz hét évvel ezelőtt és a napokban közzé is tette azt az első okmányt, amelyet megvitatás után még az idén szeretnének a közgyűlés elé terjeszteni.

vendég és házigazda egyaránt igényli, hogy a vállalati illetet ne csak az erkölcsi érzék, hanem a jog szabályozza, - hiszen üzlet és barátság két különböző dolog. a vendég, a tehető transznacionális társaság rendelkezik a tudás monopóliumával - a transznacionális társaságokra jut a fejlett tőkés országokban elvégzett kutatások, fejlesztések 70 százaléka -, a házigazda pedig erősen rászorul a külső támogatásra, hiszen a fejlődő világ az összes fejlesztési ráfordításnak mindössze 2 százalékaival rendelkezik. a „multik”, a fejlett ipari országokban működő anyavállalatokra összpontosítják a

Fi 9-

technikai fejlesztések zömét, ugyanakkor szinte mindenben megkötik saját, a harmadik világ országaiban működő leányvállalataiknak kezét.

visszaélnék a vendégjoggal, amikor a befogadó országnak megtiltják a gyártott termék, vagy technológia módosítását, vagy azt, hogy beleszóljon a fejlesztési elképzelések kialakításába. a nestlé, az esso, vagy az uniliver kiköti, kiköt alkalmazhat a leányvállalata, honnan szerezhető be a nyersanyag, az alkatrész és hol értékesíthető a termék.

ma azonban már számos fejlődő ország nem enged ezeknek - az egyenlőtlen erőviszonyokra visszavezethető - korlátozó üzleti feltételeknek, s igyekezik a multinacionálisok tevékenységét és a tőke mozgását az önálló nemzetgazdasági fejlődés medrébe terelni. igaz, a „vendég megzabolására”, csak olyan országok képesek, amelyek kellő vonzerőt gyakorolnak a befektetőkre.

egynémely latin-amerikai ország például tiltja a leányvállalatokon keresztül történő profitátutalást - ez a házigazda kifosztásának elterjedt és lefülelhetetlen módszere -, mások elzárnak bizonyos ágazatokat a multinacionális társaságok előtt, vagy éppen adókedvezményekkel, magasabb tőkerészesedési joggal ösztönzik letelepedésüket, keltik fel beruházási kedvüket. /folyt./

ma pn bd
06.25 250383 2580

--

sk0006 4 230 mtik1006 /panoráma/

etikett - vállalatoknak-2.

a fejlődő világ országainak túlnyomó többsége azonban nincs ilyen kedvező helyzetben, számukra csak egy egységes és kötelező érvényű magatartási szabály-gyűjtemény garantálhatná az erőforrások olcsó és feltételek nélküli áramlását.

a harmadik világ országait képviselő ugynevezett 77-ek csoportja számos fórumon megfogalmazta ezt a radikális követelést, - a kidolgozott kódex-tervezetben azonban erről egyetlen szó sem esik. a fejlett tőkés országok a piaci szabályok megsértésének tartják a kötelező előírásokat, másrészt pedig az „üzleti alapokon nyugvó”, technológiaforgalomtól, a „tudás értékesítésétől”, várják kutatási, fejlesztési ráfordításaik megtérülését.

Fi 9-

az eredeti elképzelés az volt, hogy a kódex részletekbe menően rögzítse a magatartási normákat, mondja ki például, hogy milyen információkat kötelesek a multinacionális társaságok a befogadó ország kormányának rendelkezésére bocsátani, melyek a szerződés-kötés és módosítás konkrét követelményei. a kidolgozott tervezet azonban csak az általános viselkedési szabályokat rögzíti.

a kódex sokak magatartását még így is alaposan megváltoztatná, hiszen leszögezi, hogy a fogadó országnak joga van „a kártalanítás melletti államosításokra, és arra, hogy valamennyi vitás kérdésben a befogadó ország kormánya nemzeti bíróságának döntése alapján járjon el. ezek a rendelkezések sértik a multinacionális társaságokat, emiatt kérdéses is, vajon beruházási kedvük fenntartásához elegendő-e az a javaslat, hogy a „trasznacionális társaságokat a hazai vállalatokkal azonos módon kell kezelni,„ vagyis az otthoni cégekkel azonos jogokat élvezhetnek.

az ensz bizottságaiban folyó vita arra is kiterjedt, milyen vállalatok viselkedését rendszabályozza a kódex. a javaslat szerint valamennyi vállalatét, - tekintet nélkül a származási ország társadalmi-politikai viszonyaira, gazdasági berendezkedésére, fejlettségi szintjére. a külföldön működő szocialista vállalatok tiszteletben tartják a nemzeti szuverenitás elvét, fejlesztéseiknél figyelme veszik a fejlődő ország társadalmi és gazdasági fejlesztési célját, - ennek alapján a szocialista országok gazdasági diplomáciája elutasítja azt, hogy a magatartási szabály-gyűjtemény a szocialista vállalatokra is vonatkozzék. ezekben az alapvető kérdésekben hét évi munka után mindmáig nem sikerült előrelépni, így kérdéses, hogy a „multik,„ kérdésében,„ az „észak-dél,„ témakörök egyik legfontosabbjában sikerül-e még az idén megegyezni.

m. j. mti panoráma ma pn bd
06.26 250383 2547

R 9-

--

sk0007 4 230 mtik1009

a szerkesztőségek tájékoztatására!

heti várható

budapest, 1983. március 24. /mti/

március 28. hétfő:

- pérez de cuellar ensz-főtitkár moszkvai látogatása /29-ig/
 - andreasz papandreu görög miniszterelnök négynapos hivatalos látogatásra kanadába érkezik.
 - felipe gonzález spanyol miniszterelnök kétnapos látogatásra marokkóba érkezik.
 - claude cheysson francia külügyminiszter háromnapos látogatásra pakisztánba érkezik.
 - kenneth kaunda zambiai elnök kétnapos hivatalos látogatást tesz franciaországban, majd 30-án /szerdán/ washingtonban kezd tárgyalásokat.
 - a 77-ek csoportjának miniszteri tanácskozása kezdődik buenos airesben. /április 9-ig tart./
- március 29. kedd:
- az új nyugat-német parlament alakuló ülése, a kancellár megválasztása
 - hernan siles zuazo bolíviai elnök kétnapos látogatásra párizsba érkezik.
 - a kínai külügyi szóvivő tájékoztatója
- március 30. szerda:
- az új nyugat-német kormány leteszi a hivatalos esküt
 - véget ér douglas hurd brit külügyi államminiszter március 25-én kezdődött közel-keleti körutja
 - az ensz apartheid-ellenes különbizottsága kétnapos ülést kezd new yorkban a bizottság létrehozásának 20. évfordulója alkalmából.

R 9-

március 31. csütörtök:

- befejeződik csen mu-hua kínai külkereskedelmi miniszter március 24-én kezdődött nagy-britanniai látogatása.

- mszbt kitüntetések átadása a felszabadulás ünnepe alkalmából

április 1. péntek:

- hoszni mubarak egyiptomi elnök négynapos hivatalos látogatásra a kínai népköztársaságba érkezik.

- a köztársaság napja iránban.

- felszabadulási rendezvények moszkvában és más városokban

április 2. szombat:

- nemzetközi gyermekkönyv-nap.

április 3. vasárnap:

- marokkóban ülést tart az iszlám konferencia szervezetének jeruzsálem-bizottsága

kj hf ki
06.42 250383 1952

--

sk0008 4 230 mtik1010

tyihonov

belgrád, 1983. március 25. /mti/ - nyikolaj tyihonov, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke pénteken befejezi jugoszláviai hivatalos baráti látogatását és a délelőtti folyamán elutazik belgrádból. látogatásáról, a jugoszláv vezetőkkel folytatott tárgyalásairól közös közleményt adnak ki.

a szovjet miniszterelnöknek csütörtökön a legmagasabb rangú jugoszláv vezetőkkel, sztamboliccsal, az államelnökség és ribicsiccsal, az államelnökség elnökével létrejött találkozóin éppugy mint a milka planinc kormányfővel folytatott zárótárgyalásain elégedetten szölkta a szovjet-jugoszláv együttműködés fejlődéséről. egyúttal megerősítettek a kölcsönös készséget a baráti kapcsolatok továbbfejlesztésére.

La bb
Fi 9

ez a kölcsönös törekvés konkrét megfogalmazást kapott abban a dokumentumban, amelyet nyikolaj tyihonov és milka planinc a csütörtök délután tartott zárótárgyalások befejeztével írt alá. a nyilatkozat hosszú távra, 1990-ig szólóan meghatározza a két ország gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési programjának fő irányait.

kd/dj már
06.56 250383 1071

--

sk0009 4 230 mtik1011

szmoktunovszkij - színházi világnap moszkva, 1983. március 25. /mti-apn/ - a közelgő színházi világnap alkalmából innokentyij szmoktunovszkijt, a lenin-díjas szovjet színészt kereste fel az apn tudósítója, akinek a művész a mai színházról és feladatairól, a színészi hivatásról beszélt. az alábbiakban ebből közlünk részleteket.

- a színházművészet ösidők óta fontos és felelős küldetést teljesít, az emberek életét: bánatait és vágyait tükrözi vissza - művészi eszközökkel, egyszersmind a legnemesebb érzéseket ébreszti, megsokszorozza a társadalom szellemi gazdagságát - mondotta elöljáróban szmoktunovszkij. a színház sokféle missziót tölt be: nem csupán iskola, időtöltés, szórakozás, hanem „beszélgetés is önmagunkkal... lehetőség arra, hogy a színházi nézőtér meghitt csöndjében kérdéseket tegyünk fel magunknak és válaszokat keressünk. a színház nem arra számít, hogy azonnali eredményeket érjen el: azaz percek alatt megváltoztassa a nézőt, és az előadás után a közönség teljesen „kicserélve”, távozzék - fejtegette a színész. elképzelhető ugyanis, hogy a darab hatása csak tizegynéhány év után érződik, látszik meg. ezt a hivatását természetesen a színház csak akkor tudja betölteni, ha nem szürke, vagy a pillanatnyi aktualitásokat leíró darabot nyújt esténként a nézőnek, hanem az emberi élmények széles színskáláját mutatja be.

- örvendetes dolognak tartom - mondotta szmoktunovszkij, hogy a szovjet színháznak sikerült kivívnia a néző teljes és odaadó szeretetét, amit bizonyít, hogy esténként számos színház előtt hosszú sorok kígyóznak, az emberek reménykednek, hogy sikerül elcsipni egy jegyet az aznapi előadásra. ez persze még nem minden, ez csak mennyiségi mutató. a fő dolognak azt az ünnepélyes csöndet, már-már áhítatot /nem talállok rá jobb szót / tartom, amely akkor „hallatszik”, amikor a néző magába mélyedve telítődik azzal, ami a színpadon zajlik. nos, ilyenkor feleslegesnek is tűnik a taps...

Fi 9

1983.03.25.

- mostanában a színházi emberek nagy figyelmet szentelnek az ugynevezett „mai daraboknak”, ami nagyon helyes és fontos dolog. hisz annak idején sztanyiszlavszkij vagy nyemirovics-dancsenko is csehov kortársai voltak, és ha nem állítják színpadra darabjait, akkor ma talán senki sem ismerné a drámaíró csehovot... ma a színház - úgy is fogalmazhatnánk - az erőgyűjtés „állapotában”, leledzik. öröm látni, hogy mennyi tehetséges rendező, színész van... huszegynéhány évvel ezelőtt még a színház válságáról beszéltek, ma a színház felemelkedéséről van szó. ami pedig a szovjet színház alapelveit illeti - nos kevesebb jelmondatot, közelebb az élet igazságához, közelebb az emberhez, - mondotta szmoktunovszkij.

ps

07.03 250383 2673

--

sk0010 4 300 mtik1012

reagan beszéd - visszhang

tokió, 1983. március 25. /mti/ - a mainicsi simbun pénteki kommentárjában rámutatott: reagan beszédében a nukleáris háború veszélyének kiküszöbölését jelölte meg végső célként, de erre vonatkozóan semmiféle konkrét elgondolása sincs. ezzel szemben az új típusú fegyverek olyan széles skáláját mutatta be, ami azt bizonyítja, hogy az amerikai katonai vezetők meglehetősen hosszú távra, mondhatni „űrmértékben”, gondolkoznak. a szovjet nukleáris rakéták „elfogására”, hivatott új rendszerek kifejlesztésével gyökeresen megváltozna az eddigi „nukleáris leszorítási” stratégia, és semmissé válnának a rakétaelhárító fegyverekkel kapcsolatos korábbi szovjet-amerikai megállapodások. a lap figyelmeztetett: mindez a nukleáris fegyverkezési verseny fokozódásával járna.

a szankei simbun hangoztatta: miközben reagan az emberélet védelmének szükségességéről beszélt, valójában kimondottan támadó jellegű stratégiával állt elő. beszéde azt tükrözi, hogy az elnök teljes mértékben „megfeledkezett”, a nukleáris fegyverek befagyasztását bel- és külföldön egyaránt követelő mozgalmakról, s a genfben folyó szovjet-amerikai leszerelési tárgyalásokról. reagan elnök védelmének feltüntetett új stratégiája az űrben elhelyezett rakétaelhárító rakéták hálóján alapul. amennyiben a fegyvereknek ez az új rendszere elkészül, a szovjet-amerikai nukleáris erőegyensúly teljes mértékben felborul. az új stratégia a reagan által olyannyira kedvelt erőpolitika jegyében fogant.

Fi 9-

1983.03.25.

az akahata, a jkp lapja rámutatott: ismét bebizonyosodott, hogy az állítólagos szovjet veszély hangoztatása ürügyén a reagan-kormány újabb és újabb fegyverrendszerek kifejlesztésére törekszik. eközben cseppet sem törődik a nukleáris fegyverek ellen tiltakozó hazai és nemzetközi közvéleménnyel.

pl/dj már
07.11 250383 1823

--

sk0011 4 230 mtik1013

alkalmi vétel

montpellier /franciaország/, 1983. március 25. /mti-afp/ - jean-pierre llorca francia nyugdíjas jó vásárt csinált: 200 frankért vásárolt meg egy olyan festményt, amelynek értékét 200-400 ezer frankra becsülik.

a dél-franciaországi aubenas városka régiségkereskedője álmában sem gondolta volna, hogy a 41-szer 24 cm-es tabló, amelyen piros-kék ruhás katonák, az előtérben pedig egy törött águ fa látható, komoly értéket képvisel. llorca urnak viszont feltűnt a kép sarkában látható h. r. monogram: a „vamos rousseau”, néven közismert autodidakta, neoprimitív művész nevének kezdőbetűi. „tiz másodperc alatt felismertem azt, ami mellett ezek és ezek mentek el közömbösen”, - meséli büszkén. - „amikor mondtam az eladónak, hogy ez egy valódi henri rousseau, a szemembe nevetett. amióta hivatalosan is azonosították a vásznat, azóta én nevetek,,.

a festményt párizsba vitték, hogy restaurátorok vegyék kezelésbe. a műértő nyugdíjas még nem tudja, hogy eladja-e legfrissebb szerzeményét, vagy megtartsa magának.

kj hf

07.11 250383 1064

Fi 9-

--

sk0012 4 230 mtik1014

reagan beszéd - visszhang - 2

havanna, 1983. március 25. /mti/ - nicaragua, grenada és kuba egyaránt cáfolta azokat a „bizonyítékokat”, amelyekkel ronald reagan amerikai elnök az állítólagos szovjet katonai fenyegetést próbálta igazolni. az amerikai elnök szerdai tévébeszédében négy, kémrepülőgépek által készített fényképfelvételt mutatott be, amelyekről azt állította, hogy a „szovjetunió közép-amerikai katonai terjeszkedéséről”, tanuskodnak.

a négy fénykép közül az egyik a managuai nemzetközi repülőteret ábrázolja, ahol három szovjet helikopter látható, a másik pedig a grenadában épülő új nemzetközi repülőteret mutatja. további két felvétel mig-23 típusú vadászgépeket és egy műholdas távközléshez szolgáló antennát rögzített.

tomas borge nicaraguai belügyminiszter a managuai repülőtéren látható három szovjet helikopterrel kapcsolatban kijelentette: nicaragua soha nem tagadta, hogy szovjet helikoptereket vásárolt /az említett három gép közül az egyik ii. jános pápát is szállította nicaraguai látogatása során/, de ezek a gépek nem /elérni az egyesült államok területét. / képesek

a grenada szigetén, kubai segítséggel épülő új nemzetközi repülőtérről grenada állandó ensz-képviselőjének szóvivője elmondta, hogy az az ország idegenforgalmának fejlesztését szolgálja, nem pedig az egyesült államok biztonságát fenyegeti.

a kuba elleni „bizonyítékokkal”, kapcsolatban a prensa latina kubai hírügynökség kommentárja megjegyezte: már 1978-ban, egy katonai diszszemlén több ezer külföldi vendég és százezernyi kubai láthatta a mig-23-as gépeket. a szóban forgó antenna lefényképezéséhez sem kellett volna kémrepülőgép: bárki megtekintheti jarucóban, mivel az antenna a szocialista országok közötti műholdas távközlési rendszer földi állomásához tartozik.

go/dj már
07.30 250383 1815

Fi q-

--

sk0013 4 230 mtik1015 /panoráma/

ürmanőver - a laikusok félrevezetésére

pirityi sándor, az mti hirmagyarázója írja:

1983 március 25. /mti-panoráma/ - az amerikai elnök legújabb ürfegyver-bejelentése látványosan megoldotta a fehér háznak azt a problémáját, hogy nincs mondanivalója „eurohadászati”, témakörben, s hogy nincs ésszerű kompromisszumos javaslata a kudarcba fulladt „nulla-változathoz”, képest. ronald reagan napjaink égető aktualitása helyett az évszázad végének hadászati kérdéseire nyult, gondolván, hogy amit most bejelent, az most hat, s hogy mi lesz másfél évtized múlva rohamosan változó világunkban, lényegtelen, akkor már senki sem fog emlékezni a szavakra.

valójában semmi kivetni való nincs abban, hogy valaki gondoskodik a védelméről. nem elképzelhetetlen már mai ismereteink szerint sem olyan technika, amely a kozmikus térségen áthaladó rakétákat hatástalanítja, esetleg megsemmisíti. az a körülmény azonban, hogy az egyesült államok lázasan folytatja a hadászati támadó fegyverrendszerek mindhárom csoportjának, a szárazföldi /mx/, a tengeri /trident/ és a légi /b-1b/ fegyverrendszereknek a fejlesztését, gyártását és ezek rendre megjelennek az usa fegyvertárában, más megvilágításba helyezi a bejelentést. nem a támadó „elrettentési”, koncepciónak valamiféle „tisztá védelmi”, koncepcióval való felváltásáról van szó, hanem az amerikai hadászati támadó eszköztár bevetése „büntetlenségének”, biztosításáról.

ha az egyesült államok valóban szert akar tenni egy általános rakétaelhárító rendszerre, ezzel csak egy célja lehet: megakadályozni az amerikai első csapás potenciális áldozatát a megsemmisítő visszavágásban. hadászati szempontból tehát, vagyis a megtorlás lehetősége szempontjából a „tökéletes rakétaelhárítás”, a tökéletesen lefegyverző hadászati első csapással egyenértékű.

p.s. mti panoráma

pi pn ki
07.35 250383 1855

Fi q-

--

sk0014 4 230 mtik1016

thai provokációk kambodzsa ellen

hanoi, 1983. március 24. /mti/ - március 10. és 17. között tucatnyi felderítőrepülést hajtottak végre a kambodzsai népköztársaság fölött a thai légierő gépei, tüzésük hetvenöt alkalommal lőtte kambodzsa határmenti területeit, a thai haditengerészet hajói pedig 235 ízben sértették meg a kank felségvizeit. ezzel egyidőben felfegyverzett ellenforradalmárok próbáltak beszivárogni kambodzsa határmenti térségébe, de a határvédelmi csapatok szétszórta őket.

dp/dj már
07.38 250383 0520

--

sk0015 4 230 mtik1017

rövid hírek

chile - tüntetés

santiago de chile, 1983. március 25. /reuter/afp/ - vizágyukkal és könnygázgránátokkal oszlatott szét a chilei rendőrség többszáz tüntetőt csütörtökön santiago központjában. a chilei főváros munkásai a katonai diktatura és a kormány gazdaságpolitikája ellen tüntettek. több személyt őrizetbe vettek és a rendőrség brutális fellépése miatt sokan megsebesültek.

picasso-kiállítás - biztonsági intézkedés

athén, 1983. március 25. /afp/ - a görög hatóságok műanyag lapokkal fedték be az athéni nemzeti képtárban kiállított picasso-képeket. az intézkedésre azért volt szükség, mert egy ismeretlen a múlt héten festékolddal öntötte le picasso „az olvasó nő”, című festményét - jelentette be csütörtökön a görög kulturális és tudományos ügyek minisztériuma. szerencsére a kár nem jelentős. a „picasso és a földközi-tenger”, című kiállítást a párizsi picasso-múzeum rendezte a francia-görög kulturális csereegyezmény keretében.

Lombik-ikrek

manhasset, 1983. március 25. /ap/ - csütörtökön a north shore-i egyetemi klinikán megszületett az első amerikai lombik-ikerpár. a kislány és a kisfiú - nancy és todd tilton - a norfolki virginia

Fi q

orvosi egyetemen kidolgozott „lombikbébi-program”, eredményeként látta meg a napvilágot. ez a világ harmadik lombik-ikerpárja. először 1981-ben ausztráliában, majd néhány hónappal később kanadában születtek lombik-ikrek.

hg fm ki

07.45 250383 1440

--

sk0016 4 230 mtik1018

hanoi visszautasítás

hanoi, 1983. március 25. /mti/ - hanoiban hivatalosan megcáfolták a pekingi rádióknak azt a közleményét, hogy a kambodzsában állomásozó vietnami csapatok március 14-20. között két alkalommal behatoltak a szomszédos thaiföld területére. éppígy cáfolták a vietnami fővárosban a thai katonai vezetők vádját, amely szerint a kambodzsában lévő vietnami csapatok mérgező vegyszereket szórtak thaiföld határmenti vidékeire.

ezek a híresztelések arra szolgálnak, hogy feszültté tegyék a vietnami-thaiföldi viszonyt, s aláaknázzák a megértés és párbeszéd irányzatát délkelet-ázsia két országcsoportja között, - hangoztatja a hanoiban kiadott hivatalos cáfolat.

dp/dj már
07.50 250383 0706

Fi lo

--

sk0017 4 230 mtik1019

nicaragua - bt

new york, havanna 1983. március 25. /mti-taszsz/reuter/ap/upi/ - az egyesült államok megpróbálja megingatni nicaragua baloldali kormányát. washington katonai támaszpontként használja fel hondurast, hogy elnyomja a közép-amerikai népek felszabadító harcait - jelentette ki raul roa, kuba ensz-képviselője a biztonsági tanács csütörtöki ülésén, amely a nicaraguában kialakult helyzettel foglalkozik. mint jelentették, az ensz biztonsági tanácsa nicaragua kérésére ült össze, hogy megvitassa managua panaszát, miszerint 2500, az egyesült államokban kiképzett kormányellenes somozista gerilla hatolt be hondurasból az ország területére. /kouri,

porfirio munoz, mexikó képviselője az egyesült államok és honduras megnevezése nélkül követelte, hogy szüntessék be a nicaraguai „veszélyes kalandot”, és vessenek véget a kormányellenes erők támogatásának nicaraguában.

a vitában felszólalt grenada képviselője, caldwell taylor is, aki azt mondta, hogy washington úgy tekint a latin-amerikai és karib-tengeri országokra, mint a banánköztársaságok egy csoportjára, amely az egyesült államok szeszélyeinek és kalandorságának van kitéve. türethetetlen - mondta -, hogy a bt egyik állandó tagja szuverén állam elleni támadást pénzel és támogat. a reagan-kormány hatalomra kerülésének első napjától kezdve megpróbálja megingatni, vagy, ha lehetséges, megdönteni a neki nem tetsző közép-amerikai rendszereket - mondta a grenadai küldött. a kínai képviselő felszólalásában leszögezte, hogy a közép-amerikai problémákat a térség népeinek kell megoldaniuk, s az egyesült államok megnevezése nélkül azt mondta, hogy a nicaragua körüli feszültség egyik fő tényezője „egy szuperhatalom beavatkozása,,.

az mti havannai jelentése szerint a nicaraguai külügyminisztérium csütörtökön újabb tiltakozó jegyzéket juttatott el hondurasnak a nicaraguát hondurasi területről ért támadások miatt. két napon belül ez volt a második tiltakozó jegyzék, amit nicaragua szomszédjának küldött. a hondurasi hadsereg sorozatos provokációi és a hondurasi területeken ténykedő somozista ellenforradalmárok nyílt támogatásának az a célja, hogy háborút robbantsanak ki nicaragua és honduras között, s ezzel ürügyet adjanak az egyesült államoknak a nyílt katonai beavatkozásra - állapítja meg a jegyzék.

go-ps fm

07.55 250383 2322

fi 10

--

sk0018 4 230 mtik1020

usa - szuperfegyver /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 25. /mti/ - az amerikai demokrata párt ronald reagan szerda esti beszédére adott hivatalos válaszában megállapította, hogy az elnök ezzel a beszéddel elsősorban kormányának gazdasági kudarcáról próbálta elterelni a figyelmet.

a demokrata választ daniel inouye demokrata szenátor fogalmazta meg. bírálta az elnököt továbbá azért, mert a szovjet katonai fölény „bizonyítására”, felmutatott légifelvételével az amerikai hírszerzésnek is ártott.

„tegnap este, - mondta a szenátor, - az elnök megpróbált félelmet önteni az amerikai szivekbe. megpróbálta azt a benyomást kelteni, hogy az egyesült államok egyhelyben topogott, miközben a szovjetunió nagymértékben bővítette saját nukleáris arzenálját. elnök ur, tisztelettel ki kell jelentenem, ön is tudja, hogy ez nem igaz,,.

inouye - akárcsak egy nappal korábban reagan - táblázatokat mutatott be arról, hogy az amerikai hadászati rakétákon elhelyezett robbanófejek száma 9268, szemben a szovjet rakétákon lévő 7339 robbanófejjel. a szenátor közölte, a kongresszus tagjainak többsége nem fogadja el, hogy az államadósságot rendkívül megnövelő katonai költségvetés hozzájárulhat az ország erejének növeléséhez. reagan 1984-ben 239 milliárd dollárt követel katonai célokra, míg ugyanabban az évben a költségvetés deficitje 200 milliárd dollár körül lesz. /folyt./

br/dj már
08.03 250383 1454

fi 10

--

sk0019 4 230 mtik1021

usa - szuperfegyver /2.rész/

a fehér ház csütörtökön folytatta kampányát a reagan által említett szuperfegyvernek az amerikai és nemzetközi közvéleménnyel való elfogadtatására. az elnök, mint hivatalos források közölték, már pénteken megküldi a vezérkari főnökök egyesített bizottságának a sugárfegyverek fejlesztésének felgyorsítására vonatkozó konkrét utasításait. a vezérkari főnökök feladata lesz, hogy az új fegyver kifejlesztésének általános céljait és rendeltetését kidolgozzák. a fegyverek kifejlesztése már folyik.

az nbc televízió értesülése szerint az amerikai szuperfegyvert űrrepülőgépeken helyeznék el. egy magát megnevezni nem kívánó amerikai szóvivő kijelentette: az új fegyverrel a szovjet rakétákat azelőtt akarják megsemmisíteni, „mielőtt még elhagynák a szovjetunió területét,„.

sztyanyiszlav menysikov, az szkp központi bizottságának szóvivője amerikai tudósítók előtt csütörtökön hangoztatta: „véleményünk szerint a kozmikus technológia fegyverkezési célokra való felhasználása a fegyverkezési hajszá eddiginél is jóval veszélyesebb szakaszhoz vezet, s vészes közelségbe juttatja a feleket ahhoz, hogy elsőcsapásmérő lehetőséghez jussanak,„.

reagan elnököt egyébként megkérdezték, mi a véleménye javaslatának rendkívül éles moszkvai fogadtatásáról. „nem vártam, hogy örülni fognak,„ - válaszolta anélkül, hogy bizonygatta volna elképzeléseinek „védelmi,„ jellegét. /folyt./

br/dj már
08.13 250383 1444

Fi 15

--

sk0020 4 230 mtik1022

usa - szuperfegyver /3.rész/

az amerikai sajtóban közben olyan jelentések is napvilágot láttak, amelyek bizonyossága szerint a különféle sugárfegyverek kifejlesztése az egyesült államokban már 10-12 éve folyik, s jelentősen előrehaladt. így például paul nahin, a new hampshire-i egyetem tanársegéde, aki ilyen jellegű kutatásokkal foglalkozik, kijelentette, hogy az elemi részecskéket alkalmazó sugárfegyver modellje a kaliforniai egyetem lawrence livermore laboratóriumában várhatóan három éven belül elkészül. az amerikai haditengerészet öt éven belül felszerelhető sugárfegyverrel.

reagan elnök pénteken kiadandó utasítása értelmében a kutatásokat egyelőre a meglévő anyagi eszközökkel folytatják. ezekre a kutatásokra a pentagonnak egymilliárd dollár áll rendelkezésére. a kormány azonban már az 1985-ös költségvetésben új összegeket kér a szuperfegyver kifejlesztésének meggyorsításához.

br/dj már
08.17 250383 0927

--

sk0021 4 230 mtik1023

malév-járat - 100 ezredik utas

moszkva, 1983. március 25. /mti/ - virágcsokorral köszöntötte kazinczi tibor, a malév leningrádi kirendeltségének vezetője csütörtökön a néva parti városban a légitársaság budapest és leningrád közötti járatának százezredik utasát, szücs gábornét, a masped dolgozóját.

a malév moszkva és kiev után 1970-ben nyitotta meg a rendszeres összeköttetést budapest és leningrád között. az aeroflot szovjet légitársasággal közösen üzemeltetett járat gépei hetente két alkalommal közlekednek, varsón keresztül, a két város között.

fl/hn már

08.21 250383 0590

Fi 10

--

sk0022 4 230 mtik1024

ecuador - sztrájk

havanna, 1983. március 25. /mti/ - a legnagyobb ecuadori szakszervezeti szövetség, a dolgozók egységfrontja /fut/ csütörtökön bejelentette, hogy az ország dolgozóit a két napja tartó általános sztrájk folytatására szólította fel. a fut azért hosszabbította meg meghatározatlan időre a munkabeszüntetést, mert a kormány semmiféle választ nem adott a szakszervezet követeléseire.

a munkabeszüntetés gyakorlatilag teljes. a fut felhívására csatlakozott az ország többi szakszervezete is, a közalkalmazottak pedig elnöki rendeletre kétnapos kényszerszabadságot kaptak.

a legnagyobb ecuadori szakszervezeti szövetség azt követeli a kormánytól, hogy vonja vissza az ország valutájának leértékeléséről, több alapvető élelmezési cikk és az üzemanyag árának felemeléséről kiadott rendeletét. a követelések között szerepel az is, hogy mintegy 40 százalékkal emeljék fel az alapbéreket.

a legújabb jelentések szerint a sztrájkolók és a rendőrök összecsapásaiban egy ember meghalt, sokan megsebesültek.

go/hn

08.29 250383 1057

--

sk0023 4 230 mtik1025

Lengyel hírek

varsó, 1983. március 25. /mti/ - fejlődésének új szakaszához érkezett lengyelországban a hazafias nemzeti újjászületési mozgalom /pron/: a májusra tervezett első országos kongresszus előkészületeként megkezdődtek az új népfront-mozgalom vajdasági szintű tanácskozásai. az április közepéig tartó vajdasági konferenciákon áttekintik a pron programjának és működési szabályzatának tervezetéről folyó vita eddigi eredményeit, helyi akcióprogramokat dolgoznak ki, megválasztják a mozgalom vajdasági tanácsainak tagjait, és az országos kongresszus küldötteinek egy részét.

R 10

x x x

üzemközi megbeszélést tartottak a varsói vajdaság legnagyobb építőipari vállalatainál működő munkahelyi szakszervezetek vezetői. a találkozón részt vett a lemp kb pb két tagja: albin siwak és marian wozniak, valamint stanislaw ciosek munka-, bér- és szociális miniszter. összegezték az építőiparban működő új szakszervezetek eddigi tapasztalatait. lengyelországban egyébként eddig mintegy 8600 munkahelyi szakszervezetet jegyeztek be a vajdasági bíróságok.

x x x

a lengyelországi slupskban a katonai bíróság tizennyolctól husz hónapig terjedő börtönbüntetésre ítélte a volt „szolidaritás” szakszervezet három egykori vezető munkatársát. az eljárás során bebizonyosodott, hogy a szükségállapot rendelkezéseit megsértve folytatták korábbi tevékenységüket, az ország társadalmi rendjét szidalmazó kiadványokat, röplapokat szerkesztettek és terjesztettek.

kn/dj már

08.38 250383 1593

--

sk0024 4 230 mtik1026

weinberger spanyolországban

madrid, 1983. március 25. /afp/neuter/upi/ - a hivatalos látogatáson madridban tartózkodó caspar weinberger amerikai hadügyminiszter csütörtökön főleg arról próbálta meggyőzni vendéglátóit, hogy a nato katonai szervezetébe való belépés spanyolország érdekében áll. weinberger szerint ez szavatolná leginkább spanyolország és nyugat-európa biztonságát. erről volt szó narcis serra spanyol hadügyminiszterrel folytatott megbeszélésén is.

spanyolország a korábbi jobbközép kormány uralma idején, tavaly júniusban lett a nato tagja. a szövetség katonai szervezetébe való belépésre azonban már nem került sor, mivel az októberben megválasztott szocialista párti kormány leállította az erről folyó tárgyalásokat. az új kormány kilátásba helyezte, hogy a későbbiekben népszavazás dönthet a kérdésben.

az amerikai hadügyminiszter és a spanyol vezetők tanácskozásán szó volt még a két ország szerződéséről, amelynek értelmében az egyesült államok egy haditengerészeti és három légi támaszpontot használhat spanyolország területén, madrid pedig 84 harci

R 10

repülőgépet vásárol az egyesült államokban. weinberger annak a reményének adott hangot, hogy a spanyol parlament hamarosan ratifikálja a már aláírt szerződést.

a spanyol kommunista párt csütörtökön közleményben tiltakozott az ellen, hogy weinberger „tűrhetetlen módon beavatkozik a nato-csatlakozásról folyó belső vitába és nyomást fejt ki csatlakozás érdekében„. az skp közleménye rámutat, hogy a hadügyminiszter látogatása a reagani katonai tervek kapcsán kompromittálhatja a spanyol szocialista párti kormányt éppen akkor, amikor ezeket a terveket mind az egyesült államokban, mind pedig másutt erősen vitatják. az skp nyugtalanságának adott hangot amiatt, hogy madrid képviselői részt vettek a nato nukleáris tervező csoportjának hét elejei portugáliai tanácskozásán /weinberger onnan érkezett madridba/, és felszólította a szocialista párti kormányt, hogy választási ígéretének megfelelően minél hamarabb tartson népszavazást a nato-csatlakozás kérdéséről. l munkás

manuel fraga iribarne, a jobboldali népi szövetség elnöke weinbergerrel találkozva kifejtette, hogy pártja a nato-hoz való teljes csatlakozás híve.

az amerikai hadügyminiszter pénteken látogatást tesz jános károly királynál, majd elutazik spanyolországból.

kf fm ki

08.53 250383 2358

--

sk0025 4 230 mtik1027

afrikai hírek

ensz namibia tanács

new york, 1983. március 25. /taszsz/ - new yorkban közzétették az ensz namibia tanácsának jelentését, amelyet a namibiai nép függetlenségi harca támogatására április 25. és 29. között párizsban összeülő nemzetközi konferencia elé terjesztenek.

a jelentés rámutat: namibia megszállását súlyosítja, hogy dél-afrikai, nyugateurópai és a transznacionális amerikai vállalatok kifosztják ezt a természeti kincsekben gazdag területet.

R

egyres nyugati államok teljes mértékben figyelmen kívül hagyják a namibiára vonatkozó ensz-határozatokat, továbbra is fenntartják gazdasági jelenlétüket. ezek az országok nem akarnak gátat vetni annak, hogy a monopóliumok és leányvállalataik törvénytelenül kifosszák az ország természeti kincseit, s ez a tény állandósítja a fajüldöző rendszer törvénytelen megszállását namibiában, - hangoztatja az ensz-dokumentum.

x x x

angola - felhívás

Luanda, 1983. március 25. /reuter/ - angola felülvizsgálja kapcsolatait nyugati kereskedelmi partnereivel, ha továbbra is engedélyezik angolai ellenforradalmi csoportok szabad működését területükön. az angop hivatalos híregyhivatal csütörtöki kommentárjában megállapította, hogy elsősorban az egyesült államok, az nszk, franciaország, portugália és nagy-britannia az, amely figyelmen kívül hagyja angola tiltakozásait e csoportok ottani tevékenysége miatt. az említett országok 75 százalékban részesednek angola külkereskedelmében.

szi fm ki

08.59 250383 1496

--

sk0026 4 300 mtik1029

rkp kb ülés

walkó györgy, az mti tudósítója jelenti:

bukarest, 1983. március 25. /mti/ - csütörtökön befejeződött a román kommunista párt központi bizottságának ülése, amelyen elemezték és jóváhagyták a gazdasági- és pénzügyi tevékenységről szóló jelentést, a jövedelemszerzés új elveit, valamint a párt és az állam nemzetközi tevékenységéről és külpolitikai irányvonaláról szóló jelentést.

a központi bizottság üléséről kiadott közlemény szerint szervezeti kérdésekről is döntöttek. két fővel növelték a politikai végrehajtó bizottság tagjainak számát, így a pvb jelenleg 23 tagból áll. beválasztották a pvb tagjai sorába manea manescut, az államtanács alelnökét, egykori miniszterelnököt. a pvb tagja lett constantin olteanu nemzetvédelmi miniszter, aki eddig a pvb póttagja volt.

R 10²⁰

felmentették pvb póttagságából eva federt, aki régebben a párt egyik megyei első titkára volt, cornel onescut, a román szakszervezetek általános szövetsége központi tanácsának a múlt év végén leváltott elnökét, valamint emilian dobrescut, aki a tavalyi esztendő végén egészségi okok miatt lemondott az állami tervbizottság elnöki tisztéről.

a politikai végrehajtó bizottság póttagjává választották stefan birleat, az állami tervbizottság elnökét, ioan totut, a gazdasági, műszaki és tudományos együttműködési kormánybizottság elnökét, ion radut, a párt dolj megyei első titkárát és cornel pacoste temes megyei első titkárát.

a tavalyi gazdasági és pénzügyi tevékenységről szóló jelentést jóváhagyva a központi bizottság megállapította: egészében véve biztosították a gazdaság további fejlődését, bár bizonyos gondok, az egyes ágazatok közötti ellentmondások és a világgazdasági nehézségek miatt a növekedés tervezett ütemét nem tudták megvalósítani.

a jövődelemszerzési elvek a többi között hangsúlyozzák, hogy senkinek sem törvényes jövedelme munkahelyi feladatainak teljesítése nélkül.

L lehet

a nemzetközi kapcsolatokról szólva a közlemény kiemeli, hogy az rkp jelenleg mintegy 200 kommunista és munkáspárttal, szocialista és szociáldemokrata, haladó és demokratikus párttal és nemzeti felszabadítási szervezettel tart fenn kapcsolatot.

wa/dj már
09.04 250383 2185

-.-

sk0027 4 230 mtik1030

Libanon - tárgyalások

bejrút, washington, 1983. március 25. /afp/upi/ - libanoni és amerikai részről csütörtökön egyaránt kijelentették: nem tűztek ki határidőt izrael számára arra, hogy válaszoljon a libanoni csapatkivonások feltételeit rögzítő új amerikai javaslatokra.

elie szalem libanoni külügyminiszter a libanoni televízióban azt mondta, hogy nincs ilyen időpont, de libanonban szeretnék, ha a következő két hétben megállapodás jönne létre a csapatkivonásokról. szalem hozzátette: ha a tárgyalások továbbra is eredménytelenek lesznek, akkor az előrelépés érdekében libanon az egyesült államokkal együtt „új módszerekhez”, folyamodik. a miniszter

Fi 10²⁰

szerint a tárgyalások felgyorsítására, vagyis a megállapodás mielőbbi megkötésére van szükség, mivel libanon nem várhat még éveket.

washingtonban john hughes külügyi szóvivő cáfolta a korábban bejrútból érkezett hírt, mely szerint libanon április 2-ig vár választ izraeltől. „a tárgyalások folytatódnak, - mondta hughes. reményét fejezte ki, hogy azok mielőbb - az amerikai szándékoknak megfelelő - „eredményre”, vezetnek.

nem hivatalos amerikai külügyminisztériumi forrásokból közölték azt is, hogy shultz külügyminiszter „még az idén tavasszal, a közel-keletre látogat, de csak abban az esetben, ha a háromoldalú tárgyalásokon megállapodás születik a külföldi csapatok libanonból való kivonásáról.

ág fm ki
09.07 250383 1410

-.-

sk0028 4 230 mtik1031

nicaragua - harcok - borge sajtóértekezlet

managua, havanna, 1983. március 25. /taszsz/mti/- a managua-i kormány közlése szerint a sandinista hadsereg alakulatai az utóbbi napokban a hondurasból nicaragua területére behatolt nagylétszámú ellenforradalmi csoportokat körülzárták és jelentős veszteségeket okoztak nekik, - jelentette az mti tudósítója havannából. a nagyarányú támadással egyidőben további 4 ezer nicaragua-i ellenforradalmárt vontak össze honduras területén, a nicaragua-i határ közelében. emellett a hondurasi hadsereg egységei sorozatos provokációkat hajtottak végre a nicaragua-i határőrség egységei ellen.

a taszsz szerint az ellenforradalmi csoportokból egyre több dezertálásról szóló hír érkezik; a banditák soraiban az erkölcsi bomlás jelei mutatkoznak.

a nicaraguában folyó harcokról szólt managua-i sajtóértekezletén tomas borge, a sandinista kormány belügyminisztere - jelentette a taszsz. leszögezte: az amerikai propaganda megpróbálja úgy beállítani a nicaraguában zajló eseményeket, mintha „polgárháború”, folyna az országban. a reagan-kormányzat abban reménykedik, hogy ezzel sikerül „ellensúlyozni”, a salvadorban dúló polgárháborút - mondta borge. washingtonnak ezzel az a célja, hogy olyan körülményeket teremtsen, amelyek lehetővé tennék számára, hogy az

Fi 10²⁰

1983.03.25.

erő pozíciójából léphessen fel a közép-amerikai helyzet rendezéséről szóló esetleges tárgyalásokon. borge rámutatott: figyelemelterelő manőverről van szó, nevezetesen arról, hogy a nicaraguai védelem erőit az északi, azaz a hondurasi határon kössék le, és eközben előkészítsenek egy nagyobb intervenciót nicaragua ellen - az ország csendes-óceáni partjai felől. a mintegy ezer somozista bandita, akit a cia hondurasból légi úton dobott át nicaragua középső részébe, ugyanis még nem jelenti az amerikaiak által verbuvált ellenforradalmi sereg fő erejét.

go-ps fm ki

09.13 250383 1886

--

sk0029 4 230 mtik1032

munkáspárti győzelem

London, 1983. március 25. /mti/ - a brit munkáspártnak péntekre virradóra sikerült megvédenie parlamenti mandátumát az északkelet-angliai darlingtonban.

az országos érdeklődéssel kísért pótválasztáson a párt jelöltje - osvald o,brien - valamivel nagyobb fölényel verte konzervatív ellenfelét, mint az 1979-es általános választásokon kialakult munkáspárti-konzervatív arány volt.

michael foot, a munkáspárt vezére - akinek az egy hónappal korábbi bermondsey-i nagy vereség után személyes próbatétel volt ez a választás - az eredményről azt mondta: „nagy-britanniának jó napja van,„ szerinte ugyanis o,brien képviselővé választásában a munkanélküliség leküzdését célzó együttes akarat jutott kifejezésre.

a választáson osvald o,brien a szavazatoknak 39.5, a konzervatív párt jelöltje 34.8, a szövetség pedig 24.5 százalékát szerezte meg. a szokatlanul magas szavazói részvétel - több, mint 80 százalék - azt mutatta, hogy a választók érzékelték: mindhárom párt számára presztizs-jelentősége van az eredménynek.

/szociáldemokrata-liberális párt

ae/dj már
09.16 250383 1081fi 10²⁰

--

1983.03.25.

sk0030 4 230 mtik1033

kinai káderek

sarkadi kovácsferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1983. március 25. /mti/ - a kínai népköztársaság újabb hat tartományban, illetve autonóm területén szervezték át a csucsszintű pártbizottságokat, s hejlungcsiang, csiangszi, hupej és kanszu élére új első titkárt választottak. a 30 nagy kínai közigazgatási körzetnek több mint a felében került sor az elmúlt hetekben a pártbizottságok megújítására, létszámcsökkentésre, megfiatalítására, képzetesebb káderek, s nem utolsósorban a reformpolitika elkötelezettjeinek bevonására.

az „egyet nem értők,„ egy részét átképzésre küldik, mint ahogy az mao elnök szülőhelyén és hua kuo-feng egykori működési területén, hunan tartományban történt, ahol egyszerre ötven kádert, köztük tartományi titkárokat vezényeltek „tudásfelfrissítő tanfolyamra,„ humanban, ahol a kínai sajtó jelentései szerint csak vonakodva hajtják végre, illetve szabotálják a pártközpont utasításait, például az értelmiséget megbecsülő politika érvényre jutását, 1978-tól kezdve az alacsonyabb rangú káderek 90 százaléka vett részt egy évig terjedő tanfolyamokon. a „tudásfelfrissítő kurzusokat,„ magasabb rangú tartományi kádereknek szervezik, például liu fu-sengnek, a volt csangsai első titkárnak, aki, mint a hivatalos jelentés írja, „általános iskolai végzettséggel csatlakozott 1945-ben a forradalomhoz,„

pekingi megfigyelők rámutatnak arra, hogy a közelmúlt kínai történelmében már volt példa hasonló lépésekre: a „kulturális forradalom,„ idején létrehozták például a „május 7. iskolákat,„ ahol viszont éppenséggel a szélsőbalos politika ellenzőit igyekeztek átnevelni.

nc/hn

09.26 250383 1664

fi 10²⁰

--

sk0031 4 230 mtik1034

rövid hírek

karamanlisz - nemzeti egység

athén, 1983. március 25. /afp/ - görögország biztonsága és felvirágzása érdekében „társadalmi nyugalomra„ és „nemzeti egységre„ szólította fel honfitársait konszantin karamanlisz görög köztársasági elnök csütörtökön athénban. az államfő a törökök elleni függetlenségi harc 162. évfordulója alkalmából beszélt. hasonló üzenetet intézett a görögökhöz andreasz papandreu kormányfő és hadügyminiszter is. kijelentette: görögország szembeáll az ország területi integritása elleni provokatív kísérletekkel.

légi balesetek ára

london, 1983. március 25. /afp/ - rekordnagyságu összeget - 290 millió dollárt - fizettek ki a múlt évben történt légi balesetek miatt a nyugati világ biztosítói - jelentette be csütörtökön a brit légiközlekedési biztosítók társasága. ez az 1981-ben kifizetett összeg kétszerese. a legnagyobb egyösszegű tételt, 90 millió dollárt két mesterséges hold megsemmisüléséért fizették ki, ezek az ariane nyugat-európai hordozórakéta szeptemberi sikertelen rajtja során pusztultak el.

kőlavina

lima, 1983. március 25. /pl/ - több mint 30 ember vesztette életét peruban egy hatalmas kő- és sárlavina lezudulása következtében. a kőomlás, amelyet a napok óta tartó esőzés okozott, 15 kilométeres szakaszon eltorlaszolta a limába vezető főutvonalat, és több járművet is maga alá temetett.

ifjúsági szövetségek

moszkva, 1983. március 25. /taszsz/ - moszkvában csütörtökön tanácskozást tartottak a baráti országok ifjúsági szövetségeinek nemzetközi kérdésekkel foglalkozó titkárai. a nemzetközi ifjúsági mozgalom, valamint a békéért, az enyhülésért, a leszerelésért és a nukleáris háború veszélye ellen folytatott harc kérdéseit vitatták meg. a tanácskozáson felszólalt viktor misin, a komszomol kb első titkára is.

hg fm ki

09.50 250383 1845

fi 10²⁰

--

sk0032 4 230 mtik1035

cuellar - beszéd

new york, 1983. március 25. /taszsz/afp/upi/ - napjainkban a leszerelés az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele - mutatott rá philadelphiaiban, a pennsylvaniai állami egyetemen mondott csütörtöki beszédében javier pérez de cuellar, az ensz főtitkára.

cuellar különösen két területen sürgetett haladást: a nukleáris kísérletek és a vegyi fegyverek betiltása területén, függetlenül a szovjet-amerikai tárgyalások eredményeitől.

a világszervezet főtitkára szerint a fegyverkezési verseny napjainkban soha nem látott mértékben növeli a nemzetközi kapcsolatokban uralkodó feszültséget. a katonai költségvetések állandó emelkedése az inflációs spirál legfőbb okozója is.

a világszervezet tevékenységéről szólva a főtitkár kijelentette: a nemzetek közötti konfliktusok rendezésére tett ensz-erőfeszítések hatékonysága a konfliktusban résztvevő nemzetek támogatásától függ. ennek hiánya miatt a világszervezetnek a béke megőrzésére tett kísérletei gyakran eredménytelenek - mondta. példaként a főtitkár a falklandi, a libanoni és az irak-iráni háborút említette. szorgalmazta, hogy a kormányok nyújtsanak valóságos és aktív támogatást a bt-ben elfogadott határozatok megvalósításához.

a szerkesztőségek tájékoztatására

pérez de cuellar csütörtökön - szóvivője útján - elismeréssel szólt reagan szerdai beszédének egyes részeiről, azokról, amelyekben az amerikai elnök javasolta, hogy váltsák fel pusztán védelmi stratégiával a tömeges visszavágás jelenlegi stratégiáját. egyidejűleg hangsúlyozottan felkérte reagan amerikai elnököt és jurij andropovot, az szkp kb főtitkárát, hogy őrizzék meg azt a biztató lendületet, amelyet a kétoldalú tárgyalásoknak adtak azzal, hogy a fegyverkezési verseny megfékezésében való előrelépésre készítették egymást.

pf fm ki

09.59 250383 1854

fi 10²⁰

--

sk0033 4 230 mtik1036

közép-amerika

moszkva, 1983. március 25. /mti/ - ha az egyesült államok közvetlen beavatkozásra szánja el magát salvadorban, akkor a láng könnyen átterjedhet egész közép-amerikára. így salvador washington számára új vietnámmá válhat, - állapította meg shafic jorge handal, a salvadori kommunista párt főtitkára a szovjetszkaja rosszija című lapnak adott nyilatkozatában. Lhb

handal emlékeztetett rá, hogy salvadorban azért tört ki a fegyveres harc, mert a haladó erőknek nem maradt más lehetőségük, miután az ellenzék 1972-ben és 1977-ben hiába aratott győzelmet a választásokon, de az eredményeket meghamisították. kezdetben az ellenzéki erők és fegyveres alakulataik külön-külön harcoltak, 1981-ben azonban öt szervezetük - köztük a kommunista párt - megalakította a farabundo marti nemzeti felszabadítási frontot, amely 1982 novemberében megkezdte összhangolt nagy támadását a kormánycsapatok ellen s ezt azóta is sikeresen folytatja.

handal rámutatott: a salvadori helyzet alakulásában rendkívül székenletes szerepet játszik az egyesült államok, amely még ma is hitbizományának tekinti közép-amerikát, s mindenre hajlandó annak érdekében, hogy e térség országai magakadályozza a forradalom kitörését. mindazonáltal nicaraguában már győzött a forradalom, guatemalában egyre erősödik a partizánmozgalom, salvadorban pedig forradalmi népi háború folyik.

végezetül a kp főtitkára hangsúlyozta: a salvadori hazafiak nem ragaszkodnak a fegyveres harchoz, felajánlották a rezsimek: készek a békés tárgyalásokra, ha ezekre előzetes feltételek nélkül kerül sor.

a krasznoj zvezda, a szovjet hadsereg lapja nicaraguával kapcsolatban megállapítja: a somozista bandák betörése egyenes következménye washington „karibi kezdeményezésének”, amellyel meg akarja őrizni az amerikai monopóliumok uralmát ebben a térségben. ezért szeretné washington elnyomni a salvadori, guatemalai és hondurasi felszabadító mozgalmat, s megsemmisíteni kuba, nicaragua és grenada forradalmi vívmányait.

hj/dj már
09.59 250383 2048

Fi 10¹⁰

--

sk0034 4 230 mtik1037

reagan beszéd - visszhang - 3

párizs, 1983. március 25. /mti/ - pénteken a francia sajtó bíráló hangú cikkekben foglalkozott reagan beszédével.

a le matin azt írta, hogy a komoly szakértők most világszerte a szemüket dörzsölgetik s azt kérdezik, vajon nem álmodtak-e reagan beszéde hallatán. reagan tervének megvalósítása rendkívül súlyos következményekkel járna a kelet-nyugati kapcsolatok jövője szempontjából. a rakéta-ellenes elhárító rendszer kiépítése megsértené az 1972-ben kötött szovjet-amerikai szerződést, valamint a világűr demilitarizálásáról kötött nemzetközi egyezményt.

a le quotidien de paris, amely eddig általában az amerikai álláspontot támogatta, most nyugtalanítónak tartja reagan tervét.

a l, humanité vezércikkében hangsúlyozta: reagan papirrongynak tekinti a megkötött szerződéseket s félre akar tolni minden akadályt a szakadék felé vezető útjából. reagan tervei az egész világot veszélyeztetik, éppen ezért világszerte fokozni kell a leszerelésért vívott küzdelmet.

a konzervatív le figaro azt fejtette ki, hogy reagan tulajdonképpen „gazdasági háborút”, akar indítani s azokra a tanácsadóira hallgat, akik azt sugallják, hogy a fegyverkezési verseny további fokozásával olyan költségek vállalására kell kényszeríteni a szovjetuniót, amelyek „katasztrofális hatással”, lesznek a szovjet gazdaságra.

ds/th már

10.08 250383 1382

Fi

--

sk0035 4 230 mtik1039

marchais

párizs, 1983. március 25./mti/ - „a kommunisták, partnereikkel együtt, offenzívát indítanak a gazdasági helyzet megjavításáért és a társadalmi haladásért, - mondotta csütörtökön este georges marchais, az fkp főtitkára. marchais hangsúlyozta: az eddigi politika helyes, tehát folytatni kell. a kommunisták ezt teszik, ugyanazzal a felelősségtudattal és elkötelezettséggel, mint eddig. le kell küzdeni a munkanélküliséget, csökkenteni az inflációt, egyensúlyba hozni a külkereskedelmi mérleget.

georges marchais rámutatott: az igazságosság megköveteli, hogy a most kifejtendő erőfeszítések során főként azoktól a kiváltságos rétegektől követeljének áldozatokat, amelyeknek nemzetellenes magatartása az egyik oka a jelenlegi pénzügyi és gazdasági problémáknak. ennek érdekében a kommunisták már megfelelő javaslatokat terjesztettek elő.

ds/hn már

10.23 250383 0882

--

sk0036 4 230 mtik1040

reagan - visszhang 4. /eagleburger - bush/

washington, 1983. március 25. /mti-ap/afp/ - lawrence eagleburger amerikai külügyminiszterhelyettes szerint reagan elnök a rakétavédelmi rendszer tervezetével „jelezni kívánta a nukleáris fegyverkezés amerikai és más országokbeli ellenfeleinek: megértheti aggodalmukat és megpróbálja eloszlatni azt,„.

eagleburger, aki csütörtökön külföldi újságírók előtt nyilatkozott, kijelentette, hogy reagan tanácskozni fog nyugat-európai és japán szövetségeseivel a tervezet megvalósításáról. kifejtette továbbá, hogy az egyesült államok nem kívánja megsérteni a rakétavédelmi rendszerekről kötött szovjet-amerikai megállapodásokat. /szovjet részről már rámutattak, hogy a reagan-féle terv ellentétes ezekkel./

fi

george bush amerikai alelnök a cbs televíziós hálózatnak adott csütörtöki nyilatkozatában azzal védelmezte a reagan-féle tervezetet, hogy az megteremtheti a nukleáris fegyverzet egyensúlyát. mint ismeretes, az egyesült államok jelenlegi katonapolitikáját alapvetően arra a tételre építik, hogy a szovjetunió ezen a téren fölényben van.

kf fm ki

10.29 250383 1118

--

sk0037 4 230 mtik1041

argentina - nagy-britannia

buenos aires, 1983. március 25. /afp/reuter/ - nagy-britannia igyekszik lejáratni az argentin katonai kormányt - jelentette csütörtökön a telam argentin hírügynökség, a belügyminisztérium szóvivőire hivatkozva. a minisztérium képviselői elmondották, hogy nagy-britannia több argentin miniszter lemondásáról, valamint az államfő és a katonai junta több tagja közötti állítólagos ellentétekről terjeszt álhíreket. a propagandahajaratot a brit külügyminisztérium irányítja.

letartóztatási parancsot adtak ki csütörtökön a la semana című argentin hetilap igazgatója ellen. azzal vádolják, hogy köze van az argentin rendszer megingatására irányuló kampányhoz. az újság árusítását szerdán betiltották, mert egyik cikke - a hatóságok szerint - rossz fényt vetett a fegyveres erőkre.

hg fm ki

10.56 250383 0839

fi

--

sk0038 4 230 mtik1042

Libanon, tiltakozás

bejrút, 1983. március 25. /mti/ - a libanoni mecsetek mohamedán prédikátorai pénteken egységesen szembeszálltak a csaknem tíz hónapja tartó izraeli megszállással, elítélték a polgári lakosságot sújtó izraeli elnyomó intézkedéseket és tisztelettel adóztak a hősiiesen küzdő libanoni ellenállási mozgalomnak. Hasszán Haled libanoni főmufti felszólította az ország lakosságát, hogy tegye magáévá az izraeli agresszióknak ellenálló, a megszállók kivonását követelő dél-libanoni polgárok és vallási vezetők magatartását, mert dél-libanon ügye egész libanon ügye.

a siita felekezeti muftija, az iszlám jogtudósok társasága és a dél-libanoni települések közigazgatási vezetői az izraeli megszállással szemben kibontakozott népi ellenállás támogatására, a dél-libanoni megmozdulások politikai kihasználására szólították fel a bejrúti kormányt, elítélve a hivatalos szervek közönyös hallgatását.

a bejrúti kormány mindeddig tartózkodott az izraeli elnyomó intézkedések, tömeges letartóztatások elítélésétől, nem vállalt szolidaritást a politikai és fegyveres ellenállással, sőt az ellenőrzése alatt álló nyugat-bejrútban minden eszközzel üldözi, bebörtönzi, lefegyverzi az ellenállási mozgalom harcosait és támogatóit.

a dél-libanoni tiltakozó sztrájkok, tüntetések új hullámát a dzsibsiiti siita imám egy hete történt izraeli letartóztatása váltotta ki.

bz/hn már

10.57 250383 1411

fi

--

sk0039 4 230 mtik1043

háborus bűnösök - taszsz

new york, 1983. március 25. /taszsz/ - egy chicagói bíróság a minap az amerikai igazságügyminisztérium rendelkezése értelmében megkezdte egy második világháborús bűnös perének tárgyalását. antanas virkutist felelősnek tartják szovjet állampolgárok tömeges lemészárlásáért a második világháború idején a hitler által ideiglenesen megszállt Litvániában. személyesen részt vett több ezer orosz, litván, zsidó, ukrán személy megkínzásában, illetve kivégzésében. virkutis a háború után a felelősségrevonás elől az egyesült államokba menekült, s 1954-ben állampolgárságot nyert.

virkutist tehát 30 évvel később végre bíróság elé állították. az amerikai törvények értelmében azonban nem az ártatlan emberek lemészárlásáért vonják felelősségre, hanem azért, mert a második világháború idején eltitkolta az igazságot valódi „tevékenységéről”, ha a chicagói bíróság bűnösnek találja, akkor a rá kiróható legmagasabb büntetés az, hogy a bevándorlási törvények megsértéséért kiutasítják az egyesült államokból. virkutist azonban még ezek után sem fenyegeti az a veszély, hogy a szovjet hatóságoknak kiadják. megadatik neki ugyanis a lehetőség, hogy „új hazát”, választhat magának.

az egyesült államokban - az amerikai sajtó adatai szerint is - legalább több ezerre tehető a felelősségre vonás elől bujkáló háborus bűnösök száma. az amerikai hatóságok azonban - vállalt kötelezettségeik ellenére - nem csak nem adják ki a fasiszta hőhérokat azoknak az országoknak, ahol büntetteiket elkövették, hanem tartózkodási helyüket is eltitkolják.

ág tj ki

11.01 250383 1596

fi

13-

--

sk0040 4 230 mtik1044

reagan - visszhang - 5

London, 1983. március 25. /mti/ - a londoni the guardian reagan „úrháborus”, terveit „dermesztőnek”, találja. a lap, amely liberális szellemben támadta és támadja az amerikai kormány fegyverkezés- és leszereléspolitikáját, pénteki vezércikkében ezt írta:

„ismét lelepleződött az a fajta beállítottság, amely képtelen arra, hogy keresse a békét. az amerikai elnököt az a remény élteti, hogy a szovjetuniót - amerika gazdagságával és technikai fölényével - „ki lehet ejteni a versenyből”, holott az elmúlt 30 évben épp az bizonyosodott be, hogy amit egyik hatalom képes előállítani, azt képes a másik is.

„az egyetlen módja annak, hogy a nukleáris háború fenyegetése eloszolják, csakis az eddig felhalmozódott hatalmas fegyverkészletek ellenőrzése, korlátozása és csökkentése lehet. a lézerekre szánt milliárdokat a mai nyomoruságos világban jobban is el lehet költeni. és nem évtizedek múltán kell keresni az alkalmat arra, hogy/a lézerfegyverek/ kiküszöbölhetőek legyenek - hanem most,, - szögezte le a the guardian.

a konzervatív the times vezércikkében ezzel egybecsengő gondolatot fejtett ki: „reagan elnök minapi nyilatkozata inkább riadalmat kelt majd a szövetségesek körében, ahelyett, hogy megnyugtatóná őket. az emberek ugyanis azt akarják, hogy a fegyverkezési verseny megszűnjék, nem pedig azt, hogy másfajta irányba tartson. az amerikai lépésből azonban éppen ez utóbbi fog következni.,,

Róma, 1983. március 25. /mti/ - a corriere della sera kommentárjában arra emlékeztetett, hogy a szovjet sajtó már reagan beszéde előtt figyelmeztette washingtont, hogy az 1972-ben aláírt salt-1 megállapodás megsértése esetén a szovjetunió sem marad tétlen.

az avanti! kiemelte: jobb lett volna, ha reagan a leszerelés és a fegyverzetcsökkentés új távlatairól beszélt volna a jövő újabb pusztító fegyverei helyett.

a paesa sera szerint reagan beszédét proganda célnak is lehetne nevezni.

ae kyr/dj kn már
11.19 250383 2001

fi 18-

-.-

sk0041 4 230 mtik1045 /panoráma/

a színházi világnap elé - bukarest /1. rész/

sorescutól sütőig

bukarest, 1983. március 25. /mti-panoráma/ - bukarestben az a mondás járja, hogy „kétféle ember van: aki már látta marin sorescu darabját, s aki még nem,,. az évad legnagyobb sikerét, az exista nervi /vannak idegek/ című színpadi művet a bukaresti teatru de comedie már ősszel bemutatta. a rendkívül időszerű mondanivalóju darabban kor és helyszín megjelölése nélkül formálódnak az emberi sorsok, sok szó esik a valóságos - fizikai - és a szellemi éhségről, ami megbénítja a hőseket. az izgalmas, lendületes rendezésű előadásra még most is nagyon nehéz jegyet kapni.

a romániai színházi életnek közismerten nagy hagyományai vannak, s az idei évad sem szűkölködik nagy visszhangot kiváltó izgalmas előadásokban. a bukaresti közönség nagyon igényes, csak igazán jó előadással lehet megnyerni, s a kritikusok sem bánnak kesztyűs kézzel a színészekkel, rendezőkkel. a fővárosi repertoár különben az ókortól napjainkig ivel.

a teatru nationalban plautus „androszi lány”, című darabját játsszák /a társulat ezzel az előadással fesztiváldíjat nyert amsterdamban/, s ugyanott megy majakovszkij „poloska”, című színműve. a nemzeti színház mutatta be az amadeus-t is. a színházértő közönség számára valódi csemege az occisio gregorii és a barbu vacarescu című művek bemutatása. az 1700-ból származó szöveg alapján felújított két darab a csiksomlyói passióhoz hasonló.

harag györgy, a magyarországon is méltán ismert kolozsvári rendező bukaresti vendégrendezését sokan dicsérik. harag a teatru de comedie társulatával egy alig ismert orosz szerző, alekszandr szuhovo-kobilin „a per”, című művét vitte színpadra. rendezése nagy színházi siker: „a per az évad kulturális eseménye, harag györgy ismét bebizonyította rendkívüli képességét a képi gondolkodásra,, - írja színházi beszámolójában margareta barbura, a szigorúságáról ismert kritikus.

bővelkedett izgalmas eseményekben az ugyancsak nagy hagyományokra visszatekintő erdélyi színházi élet is, s a magyar nyelvű előadások nemcsak színházi, hanem igazi nyelvi élményt is jelentettek a magyar nemzetiségű nézők számára. szepsiszentgyörgyön az évad nagy sikere a „pompás gedeon élete, halála és feltámadása”, című sütő andrás darab, melyet március 11-én mutattak be. /folyt./

wa pn bd
12.20 250383 2323

Nur

-.-

sk0042 4 230 mtik1046

enterprise

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. március 25. /mti/ - ötnapos tartózkodás után, pénteken kifutott szaszebo kikötőjéből a nukleáris meghajtású enterprise amerikai repülőgép-anyahajó, hátrahagyva azt a benyomást, hogy a város a hajó állandó kikötőjévé, japán pedig ezáltal méginkább az egyesült államok távol-keleti, szovjetellenes stratégiájának előretolt bázisává válik. az ellenzéki pártok, a szakszervezetek, s az ország haladó közvéleménye tiltakozott amiatt, hogy az enterprise fedélzetén - az iratlan törvénynek számító, antinukleáris elvek ellenére - nukleáris fegyverek érkeztek az ország területére.

az elmúlt napokban több, mint tizezren tüntettek a hajó látogatása miatt, komolyabb incidensre azonban nem került sor. megfigyelők ezt elsősorban a páratlanul szigorú biztonsági intézkedésekkel magyarázzák, hisz szaszeboban csaknem négyezer rendőr állandó riadókézsültségben volt, az enterprise köré pedig szinte áttörhetetlen kordont vontak, az amerikai hajó tizenöt évvel ezelőtt - uton vietnam felé - már járt a japán kikötőben, s az akkori tiltakozó megmozdulások során többszázan sebesültek meg.

a japán kormány nem sok kétséget hagyott afelől, hogy a jövőben mind az enterprise, mind pedig más amerikai repülőgép-anyahajók kikötéséhez beleegyezését adja majd. abe külügyminiszter a parlamentben úgy fogalmazott, hogy mindez csak washington szándékától függ, s egyáltalán semmi ok sincs a kikötések esetleges megakadályozására. abe szerint az enterprise látogatása - az f-16-os amerikai vadászgépek tervezett telepítésével együtt - a japánban való amerikai katonai jelenlétet növeli, s ezáltal - mint mondotta - a nagyobb elrettentést biztosítja. ugyanezen a véleményen volt tanikava hadügyminiszter is, s azzal érvelt, hogy ez az amerikai katonai jelenlét a távol-keleten állítólag a szovjetunió javára felbomlott katonai erőegyensúly helyreállítását segíti elő. gotoda maszaharu, a kormány főtitkára pedig természetesnek mondotta, hogy a japán-amerikai „biztonsági” szerződésnek megfelelően a szigetország kikötőit az egyesült államok rendelkezésére bocsátja. kijelentette, hogy az enterprise látogatásai a jövőben minden valószínűség szerint gyakoribbak lesznek, de - sajátos módon hozzátette - „japán nem kérte, hogy szaszebo a hajó állandó kikötője legyen”.

/a nemzetvédelmi hivatal vezérigazgatója

pl/th

12.25 250383 2356

Nuu

--

sk0043 4 230 mtik1047

t ü r ö l v e !!!

sk0044 4 230 mtik1048 /panoráma/
a színházi világnap elé - bukarest /2. rész/

sörösütől sütőig

az építészetileg is kiemelkedő marosvásárhelyi színház magyar tagozatán jelenleg két román szerzőtől is játszanak darabot. színházi berkekben nagy elismeréssel fogadták a vásárhelyiek által bemutatott romulus guga darabot, az „egy öngyilkos világa”, című művet, amellyel néhány héttel ezelőtt felléptek a temesvári színházi fesztiválon is. a temesvári fesztiválon a darab rendezője, dan alessandrescu nagydíjat kapott, a legjobb női alakítás díját pedig a rendkívüli tehetségű színésznő, farkas ibolya kapta. tudor musatescu születésének századik évfordulója előtt tisztelgett a marosvásárhelyi gárda a román szerző „szilveszteréji álom”, című darabjának bemutatásával.

b. walkó györgy, bukarest, mti-panoráma

wa pn bd

12.27 250383 0770

Nuu

--

sk0045 4 230 mtik1049

tyihonov hazautazott belgrádból

belgrád, 1983. március 25. /mti/ - négy napos hivatalos baráti látogatását befejezve pénteken elutazott belgrádból nyikolaj tyihonov, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke, az szkp kb politikai bizottságánk tagja.

tyihonovot és kíséretét a belgrádi repülőtéren milka planinc, a jugoszláv kormány elnöke, lazar mojszov külügy-, branko mamula nemzetvédelmi **miniszter és a kormány több tagja** bucsúztatta.

a szovjet miniszterelnök látogatásáról, a jugoszláv vezetőkkel folytatott tárgyalásairól közös közleményt adnak ki.

kd/th már

12.33 250383 0607

--

sk0046 4 300 mtik1050

reagan - visszhang - 6.

brüsszel, 1983. március 25. /mti/ - reagan amerikai elnök szerdai beszédében ismertetett új stratégiai elképzelése nem jelent változást a nato jelenleg érvényes stratégiájában /,,rugalmas válaszadás,,/ és programjaiban - közölte az atlanti szövetség központja.

nyugat-európai katonai szakértők szerint az amerikai elnök által vázolt ,,csillagok háborúja,, /üreszközökkel, lézer- és sugárfegyverekkel/ nem pusztán utópia. már folytattak kísérleteket - egyelőre sikertelenül - ilyen eszközökkel, ám rendszerbe állításukig még évtizedek is eltelhetnek.

a brüsszeli le soir szerint reagan meg akarja félemlíteni a szovjetuniót, és beszéde tulajdonképpen a kongresszusnak szólt, hogy elérje a beterjesztett rekordösszegű katonai költségvetés jóváhagyását.

megfigyelők utalnak arra is, hogy a nato stratégiáját az amerikai elnök egymaga nem változtathatja meg. ehhez tizenhat tagállam kormányának egyhangú egyetértésére van szükség, a szövetség erre illetékes szerveiben történt megvitatás után.

Nm

a rugalmas válaszadásnak nevezett nato-stratégia másfél évtizede van érvényben.

mp/dj már

12.47 250383 1150

--

sk0047 4 300 mtik1051

kinai-brit

peking, 1983. március 25. /mti/ - pekingi brit források pénteken megerősítették, hogy kína felmondott egy brit konzorciummal múlt év novemberében kötött katonai üzletet. a 100 millió font értékű megállapodás értelmében a british aerospace és a vosper thornycroft vezette konzorcium sea dart-rakétákkal és elektronikával szerelt volna fel kínai haditengerészeti rombolókat.

a megállapodást a kínai kormánynak ratifikálnia kellett volna, de ez a múlt havi határidő lejártáig nem történt meg. a brit források pénzügyi okokkal magyarázzák az egyezmény kínai érvénytelenítését. ez volt a legnagyobb - meghiúsult - katonai üzlet, amit kína valaha is egy nyugati országgal kötött.

nc/dj már

12.54 250383 0719

--

sk0048 4 230 mtik1052 /panoráma/

a színházi világnap elé - new york /1. rész/

broadway és off broadway

washington, 1983. március 25./mti/ - ,,a new york-i diáknak manapság nem érdemes arra áldoznia idejét, hogy a times square szemétkosaraiból áhitattal összeszedje a broadway-színházak eldobott műsorfüzeteit,, - jegyezte meg a minap egy bemutatóról szóló méltatásában frank rich, a new york times színikritikusa, egyszersmind és mindenkor a broadway egyik legrettegettebb embere.

the

Nm

a világsikerre ítélt új darabok mintha fogyóban lennének, a nagy sztárok, a színháziak pedig kihalófélben. az író, a színész és a rendező örök vetélkedőjéből mintha a producer került volna ki győztesen, a színháztechnikai ismeretekkel rendelkező ötleteli üzletember, aki semmi máshoz nem ért annyira, mint a közönség becsalogatásához.

kivételek persze bőven vannak. ha a 46. utcában, a lunt fontanne színházban a rendező és a producer neve egyaránt kisbetűkkel szerepel a színpadon, az azért van, mert elizabeth taylor és richard burton neve foglal el minden helyet. tizenegy héten át lépnek fel majd sir noel coward 1930-ban íródott magánéletek című darabjában. egy-két egészoldalas hirdetés a new york times-ban biztosítéknak itt sem árt. de ez a színlap még 45 dollárért is behozza a newyorkiakat a színházba.

the

mindemellett liz taylor megkapta „az utolsó igazi sztár”, eposzi jelzőt. mickey rooney, lena horn, néhanapján yul brynnér személyében persze más „utolsó igazi sztárok”, is megfordulnak még a broadway színpadain, ők valamennyien kivételek. a szabály az, hogy a sztárokat a közönség csak a mozivászonról és a televízióból ismeri, s csillagi mivoltukhoz a színpadi játék mesterfogásainak ismerete nem előfeltétel. /folyt./

br/hn bd

12.57 250383 1749

..-

sk0049 4 230 mtik1053 /panoráma/

broadway és off broadway /2.rész/

kate jackson, „charlie angyalainak”, egyike az abc televízió jóvoltából megpróbálkozott egy kétrészes, hollywoodi témájú tévéjátékkal, amelyben a normálisnál egy icipicivel igényesebb szerepet osztottak rá. „művészi eszköztárának teljes üressége maradéktalanul láthatóvá vált”, - írta másnap a washington post. a malibu című tévéjáték ettől persze még learatta a maga husz-harminc milliós nézőszámát. azért ily keveset, mert ugyanezen a téli estén egy másik televíziós állomáson charlie egy másik angyala a grace kelly életéről szóló másik kétrészes tévéjátékban hasonló színvonalu alakítással ragadtatta el rajongóit. azokat, akik a szökeket kedvelik.

the

Nur

a nagy színészi alakítások azért nemcsak a színházban születnek, hanem és főleg a moziban. legalábbis ott veszik észre őket. legutóbb newman az ítéletben és kingsley a gandhiban tett bizonyosságot kiemelkedő színészi képességeiről. az utóbbi eset igen jellegzetes: egy nagyszerű színpadi művész, akit évtizedekig senki sem ismert, mivelhogy színházban játszott.

manapság az o,neill-ek, az arthur millerek és a tennesse williamsok nem születnek sűrű egymásutánban. sajnos inkább csak elmennek. a kiábrándultság, a kíméletlenül mulandó siker hajszolása miatt elég gyakran idő előtt. ez tulajdonképpen a néhány hete 73 évesen elhunyt tennesse williamsra is vonatkozik. még az utóbbi években is megtörtént, hogy egy darabja csak öt előadást ért meg. a halál oka: gyógyszeres üveg kupakja okozta fulladás. a gyógyszeres üvegek sok-sok éve kísérték már. mint korábban a sokkal fiatalabb elvis presley-t, vagy a tavaly egészen fiatalon elhunyt john belushit. /folyt./

br/hn bd

12.59 250383 1685

..-

sk0050 4 230 mtik1054 /panoráma/

broadway és off broadway /3. rész/

mindezek után mégsem lenne pontos azt mondani, hogy a színházi élet válságban van - csak a broadway nagy színházainak rangja fakult meg. richard bryant, a washingtoni arena stage és további két fővárosi színház reklámfőnöke szerint „a szakma”, túl van a mélyponton. az arena stage egy év alatt 17 százalékkal növelte a nézőszámot. elősegítették a túlélést a „vidéki”, művész-színházak, amelyek már nem provinciálisak, mint tíz-husz évvel ezelőtt, hanem a friss vér beáramlásának természetes erői, valamint new yorkban az off-broadway /szó szerint: broadway-n kívüli/ színházak. az utóbbiak nem elhelyezkedésükben különböznek a broadway teátrumaitól, hanem abban, hogy kisebb a nézőterük és olcsóbb, azaz kevésbé közgazdasági produkciókat készítenek.

a republikánus kormány megpróbálta elsorvasztani a színházak állami támogatását, amely amúgy sokkal alacsonyabb, mint bárhol Európában. koch, new york-i polgármester a színház-és mozijegyek megadóztatásával kísérletezik. eddig ezeket a támadásokat visszaverték. a színháznak megvan a maga befolyásos „lobbyja”, a minőség igénye az amerikai szellemi életben kiirthatatlan.

Nur

a washingtoni arena stage 39 előadásán át volt képes műsoron tartani örkény istván forgatókönyv című darabját, amely nálunk odahaza is a szupernehéz kulturális súlycsoportba tartozik. ez azért sikerülhetett, mert a színháznak állandó társulata és állandó 18 ezer főnyi bérleti közönsége van. tíz évvel ezelőtt mindkét jelenség ismeretlen volt az amerikai színházi életben.

az életösztön felülkerekedik, és ha nincsenek új nagy produkciók a broadway-n, vannak régebbiek. az ambassador színházban e sorok írásakor a pillantás a hidról van műsoron, az edisonban - hány éve már - az oh calcutta, a radio city music hallban a porgy és bess megy. moliére mizantrop-ja március 24-én bucsuzott a circle színházban. shakespeare-t ebben a szezonban még nem játszottak new yorkban: ő itt a kockázatosabb vállalkozások közé számít. de még felfedezhetik.

bokor pál, washington

mti-panoráma

br bd

13.04 250383 2094

--

sk0051 4 230 mtik1055

izrael-libanon /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. március 25. /mti/ - az izraeli csapatkivonás fejében követelt dél-libanoni biztonsági intézkedésekre összpontosította figyelmét pénteken az izraeli natanjában izrael, libanon és az egyesült államok küldöttsége, de senkinek sem volt kétsége afelől, hogy érdemi haladás csupán a hármas tárgyalásokkal párhuzamos habib-missziótól várható. a bejruti rádió szerint az alapállás ez: libanon nem tesz engedményt nemzeti szuverenitásának rovására, izrael pedig nem enged a biztonsági követelésekből.

david kimche, az izraeli küldöttség vezetője magyarázatot kért elie szalem libanoni külügyminiszter kijelentéséről, amely szerint bejrut felülvizsgálja álláspontját és az amerikai kapcsolatok keretében új kezdeményezésekhez folyamodik, ha két héten belül nem születik megállapodás az izraeli csapatok kivonásáról. antoine fattal libanoni küldöttségvezető azt válaszolta, hogy nincs szó bejruti ultimátumról.

Nw

egybehangzó értesülések szerint az izraellel együttműködő szaad haddad őrnagy jövőbeni helyzete ügyében is ellentét van izrael és libanon között. izrael állítólag hajlandó volna lemondani a dél-libanoni katonai támaszpontokról, ha az izraeli csapatkivonás után a libanoni hadseregbe visszavett haddad őrnagy miliciája védelmezné izrael északi határát. begin miniszterelnök nyomatékosan közölte philip habib amerikai megbizottal - aki egyébként péntek délelőtt ismét bejrutba érkezett -, hogy ebben a kérdésben nem enged, nem hagyja cserben haddadot és embereit, akik 1976-ban váltak ki a kormányhadseregből.

az al-anvar című bejruti lap értesülése szerint libanon hajlandó rehabilitálni haddadot és katonáit, de maga kívánja eldönteni, hogy hol és milyen szerepet kaphatnak a jövőben. /folyt./

bz/th már

13.09 250383 1826

--

sk0052 2 230 mtik1056

izrael-libanon /2.rész/

a libanoni keresztény jobboldal ebben a kritikus helyzetben egyértelműen az izraeli álláspontot erősítette azzal, hogy fadi frem falangista milíciafrancsnok felkereste és nyilvános támogatásáról biztosította haddadot, akivel „azonos célokat követ”, „camille chamoun, a falangista-liberális pártszövetség elnöke kiváló katonának és hazafinak nevezte haddadot, hozzátéve, hogy csapataival együtt a neki kijáró rendfokozatra emelve vissza kell venni őt a hadseregbe.

egy izraeli katona súlyosan megsebesült, amikor a libanoni ellenállás péntek reggel távirányítású bombamerényletet hajtott végre egy gépesített járőr ellen bejrut közelében.

közben a szíriai sajtó élesen elítéli az izraelbe irányuló amerikai fegyverszállítások felújítását. az asz-szaura című lap pénteki kommentárja rámutat, hogy az egyesült államok és izrael összehangolt intézkedéseket tesz az izraeli terjeszkedést és az amerikai hegemóniát akadályozó szíria megtámadására. a sidewinder típusú levegő-levegő rakéták szállításával az egyesült államok zöld jelzést ad izraelnek ahhoz, hogy az előkészítés szakaszáról áttérjen az agresszió végrehajtásának a szakaszára. a tisin című lap emlékeztet rá, hogy a pentagon lépése a szíria ellen irányuló

Nw

amerikai-izraeli fenyegetések fokozódásával párosul. a damaszkuszi rádió szerint az egyesült államok a libanonban lévő szíriai és palesztin erők megtámadása végett szállítja a sidewinder rakétákat izraelnek.

bz/th már

13.12 250383 1491

-.-

sk0053 4 230 mtik1057

andropov—ortega /1.rész/

moszkva, 1983. március 25. /mti/ - jurij andropov, az szkp kb főtitkára pénteken moszkvában kifejezte azt a meggyőződését, hogy nicaragua meg tudja védelmezni szabadságát és függetlenségét, s a szovjetunió, a szovjet emberek őszinte szolidaritásáról biztosította daniel ortegát, a nicaraguai sandinista nemzeti felszabadítási front országos vezetőségének tagját, a nemzeti ujjáépítés ideiglenes kormánya kormányzó tanácsának koordinátorát, aki uj-delhiből hazafelé tartva csütörtökön érkezett a szovjetunióba.

a barátság és kölcsönös megértés légkörében lefolyt megbeszélésen áttekintették a szovjet-nicaraguai kapcsolatok alakulását és több nemzetközi kérdést.

jurij andropov hangsúlyozta, hogy a szovjetunió mély rokonszenvvel figyeli a nicaraguai népnek az ország gazdasági és társadalmi átalakítására irányuló törekvéseit, s politikai támogatást és anyagi segítséget nyújt nicaraguának. daniel ortega beszámolt arról, hogyan oldják meg nicaraguában a nemzetgazdasági és szociális feladatokat, és köszönetet mondott a szovjetunió szolidaritásáért.

a megbeszélésen jelentős figyelmet szenteltek a közép-amerikai helyzet értékelésének, különös tekintettel az egyesült államok veszélyes politikájára a térségben.

ortega aláhuzta, hogy a nicaraguai kormány rendelkezik a haza védelméhez és az intervenció szétveréséhez nélkülözhetetlen eszközökkel. /folyt./

hj/hn már

13.21 250383 1439

Nu

-.-

sk0054 4 230 mtik1058

andropov—ortega /2.rész/

mindkét fél nagyra értékelte a megbeszélés során az el nem kötelezett országok mozgalmának jelentőségét, a háboru és béke kérdéseiben vallott elvi állásfoglalását, a háborus veszély elhárításáért, a leszerelésért, a világ összes országai közötti kölcsönösen előnyös és egyenjogú együttműködés megvalósításáért, a népek önálló, független fejlődéshez való jogának megvalósításáért vívott harcát.

a megbeszélésen jelen volt andrej alekszandrov, az szkp kb főtitkárának tanácsadója.

hj/hn már

13.23 250383 0544

-.-

sk0055 4 230 mtik1059

rövid hírek

kozmosz—1447

moszkva, 1983. március 25. /taszsz/ - pénteken a szovjetunióban földkörüli pályára bocsátották a kozmosz-1447 jelzésű műholdat. a szputnyikon a világűr további kutatását szolgáló tudományos berendezéseket, valamint a szerencsétlenül járt hajók és repülőgépek helyének meghatározására alkalmas műszert helyeztek el. a műhold kezdeti keringési ideje 104,9 perc, pályájának a föld felszínétől mért legnagyobb távolsága 1025, legkisebb távolsága 975 kilométer. a pályasíkjának az egyenlítő bezárt szöge 83 fok.

indiai szótár **(síkjaival (hajlás**

uj-delhi, 1983. március 25. /taszsz/ - megjelent az indiai nyelvek szótára uj-delhiben. a szótárban a leggyakrabban előforduló ötezer hindi szó, és ezek 13 különböző, indiában használatos nyelvű fordítása található, köztük bengáli, pandzsabi és tamil nyelven.

Nu

magyar követ

bejrut, 1983. március 25. /mti/ - sztankovics imre, a magyar népköztársaság libanonban akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete pénteken átadta megbízólevelét amin gemajel köztársasági elnöknek.

hg bs hf ai

13.25 250383 1091

-.-

sk0056 4 230 mtik1060

asean-egk

bangkok, 1983. március 25. /mti-dpa/reuter/afp/ - kompromisszum született pénteken indokina kérdésében a délkelet-ázsiai országok szövetsége /asean/ és az európai gazdasági közösség /egk/ negyedik együttes külügyminiszteri értekezletén, mint carlos romulo fülöp-szigeteki külügyminiszter elmondta, a két közösség külügyminiszterei közös közleményükben üdvözlik a szihanuk volt kambodzsai államfő vezette emigráns csoportosulás megalakulását, de azt nem nevezik kormánynak.

az asean-országok szerették volna kormányként elismertetni a szihanuk és a jobboldali son sam hiveit, valamint a pd potistákat tömörítő koalíciót, ez azonban franciaország ellenállásán meghiusult. párizs ugyanis nem ismeri el ezt a „kormányt”, és a kambodzsai képviselőt tavalyi ensz-vitájában a nyugati országok egységfrontját megtörve /irországgal együtt/ tartózkodott a szavazástól.

kompromisszum született a vietnamnak nyújtandó gazdasági segítség kérdésében is. az asean-országok a vietnami csapatok kambodzsából való teljes kivonásához szerettek volna kötni bármifajta segélynyújtást, ezt azonban - ismét franciaország ellenállása miatt - nem sikerült keresztülvinniük. az elfogadott határozat szerint nem adható vietnamnak olyan segítség, amely meghosszabbíthatja a vietnami csapatok kambodzsai jelenlétét.

claudes cheysson francia külügyminiszter a bangkoki értekezlet után hanoi-ba utazik, ahol egy 30 millió dolláros francia segélyprogramról tárgyal vendéglátóival.

a tanácskozás megerősítette a két regionális gazdasági közösségnek azt a szándékát, hogy a jövőben szorosabban együttműködik a világpolitika és a gazdasági világproblémák

Nur

megoldásának kérdéseiben. a tervek szerint a résztvevők az ensz kereskedelmi és fejlesztési értekezletének /unctad/ júniusra belgrádba összehívott 6. ülészaka előtt külön tanácskozást tartanak.

kf hf ai

14.02 250383 1879

-.-

sk0057 4 230 mtik1061 /panoráma/

a színházi világnap elé - london

anglia nemzeti színháza /1.rész/

london, 1983. március 25. /mti-panoráma/ - londonban a temze déli partján, a royal festival hall tözsomszédságában emelkedik anglia modern stílusban épült nemzeti színháza, homlokzatán a villanyujsággal, amely azt hirdeti, hogy „mindig nyitva vagyunk... ez történetesen, a szünnapokat leszámítva, igaz is, mert függetlenül az előadásoktól, a színház számára elvi kérdés, hogy közönsége bármikor bejöhessen az előcsarnokba, elolvashasson egy könyvet vagy újságot, megigyon egy kávét, gyönyörködjen a tulparti panorámában, egyszóval, hogy „bent legyen”, ha jegyet váltani nincs is szándéka.

a falak között - és nem kizárólag a diszletek mögött - tehát mindig élet van, és a nyitott kapuknak ez a politikája állítólag ki is fizetődik. nemcsak az előadásoknak, hanem a színháznak magának van közönsége.

az ötlet maga, hogy angliának nemzeti színháza legyen, 1848-ban fogant meg, azaz hogy ez a legkorábbi időpont, amikorról írás őrzi az ötletadó nevét /effingham wilson, lapkiadó/. mi történt ezután? semmi. azaz hogy 55 évre rá, 1903-ban megjelent harley granville-baker könyve, amely már határozott tervekkel tartalmazott a színházépítésről. nem hiába, mert újabb 46 év múltán, 1949-ben a brit parlament mindkét háza egyöntetű határozatot, azaz törvényt fogadott el a nemzeti színház létrehozásáról. az intézkedés jogát a honatyák a pénzügyminiszter kezébe adták.

a rövidülő időtávok jegyében ezután már csak 20 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy az építés valóban megkezdődjék, dacára annak, hogy erzsébet anyakirálynő már 1951-ben elhelyezte - mai helyén - a színház alapkövét. 1962-től mindenestre - az old vic-ben - már működött a nemzeti társulata, és 1976. márciusában lezajlott az első

Nur

költözés. ekkor nyílt meg a nemzeti három terme közül az első, a Lyttelton. 1976. októberében, fél év múlva kaput nyitott az olivier, s végül 1977. márciusában a legkisebb, kísérleti műhelynek szánt terem, a cottesloe. /folyt./

ae/hn bd

14.08 250383 2040

--

sk0058 4 230 mtik1062 /panoráma/

anglia nemzeti színháza /2.rész/

a nemzeti színház élén először laurence olivier állt, 1973-tól sir peter hall igazgatója.

a nemzeti abban különbözik a többi színháztól - a royal shakespeare company-t leszámítva -, hogy nagyjából állami és tanácsi támogatásból tartja fenn magát. így teheti meg, hogy havi átlagban 9-10, hetente 3-4 darabot tart egyidejűleg a műsorán. kihasználtsága az egy darabot futtató „kommersz” színházakkal szemben ennek dacára igen nagy - 80 százalékos. noha megengedhetné magának a kevesebbet is, hiszen közpénzekből gazdálkodik.

„közpénz vagy nem, minden napom azzal kezdődik, hogy megnézem, mennyi volt az előző esti bevétel”, - mondja sir peter. lustaságra nevelő kényelem szerinte, ha a szubvenciók - mint Európában majdnem mindenütt - elérik a költségek 80-90 százalékát.

a nemzeti színház ez idő szerint hatalmas összegből, évi 12 millió fontból gazdálkodik. a bevételek kevesebb mint 60 százaléka az állami támogatás, amely az állami művészeti tanács és a nagylondoni városi tanács költségvetéséből származik. a pénztári bevételekből kevesebb mint 25, az éttermek, presszók, kiadványok, könyvesboltok jövedelméből pedig alig kevesebb mint 20 százalék származik. végül is a „saját bevételek”, meghaladják a 40 százalékot, ami, az arányt tekintve, legalábbis egyhamar nem fog javulni, mert sir peter finoman értésre adta, hogy a „piac”, a jelenleginél magasabb jegyárakat aligha visel el.

az igazgató különben katasztrofálisnak látja a saját erőből élő színházak - magyarán az egész színházi élet-jövőjét. „ilyen adók mellett nem lehet létezni”, - mondja -, legfeljebb bombasikerekkel, amire viszont nincs biztosíték, sőt. a megoldás szerinte az volna - „hacsak nem akarnak 10-20 éven belül eltűnni”, -, hogy sikerdarabjaik profitját egy közös kasszába teszik be, és innen fedezik azután veszteségeiket, vagy azoknak egy részét.

Nm

a színház - jelenti ki sir peter - nem lesz kevésbé munkaigényes, mint ma, viszont a költségei szakadatlanul emelkednek. olcsóbb lenne persze, ha „konfekcióban”, lehetne dolgozni. „de itt csak méretre készülnek öltönyök.”

aczel endre, london mti-panoráma

ae/hn bd

14.16 250383 2190

--

sk0059 4 230 mtik1064

osztrák belpolitika

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

bécs, 1983. március 25. /mti/ - bruno kreisky osztrák kancellár szerint az osztrák szocialista párt az április 24-i választáson is megszerezheti a 183 parlamenti mandátum abszolút többségét, vagy, ha azt nem is, az ország legerősebb politikai pártja marad. az utóbbi esetben, jelezte kreisky pénteki sajtóértekezletén, hajlandó lenne kisebbségi kormányt alakítani. a kancellár továbbra is elvetette a koalíciós kormányzás gondolatát - legalábbis ami személyét, mint egy esetleges koalíciós kormány elnökét illeti. leszögezte: a szocialista párt választási vereségét személyes kudarcának tekintené, és kiválna az aktív politikai életből.

bécsi megfigyelők kreisky kancellár derülését az ujonnan alakult „zöldek”, táborában csütörtökön kirobbant személyi ellentétekre vezetik vissza. a nehezen körvonalazható választási programmal rendelkező negyedik politikai csoportosulás - ha megőrizte volna egységét - valamennyi parlamenti párt helyzetét veszélyeztette volna az áprilisi erőpróba. a csütörtöki belső válság után azonban kérdéses, hogy bejutnak-e a törvényhozásba.

kreisky kancellár sajtóértekezletén részletesen foglalkozott az nszk-beli és az ausztriai zöldek közötti különbséggel. ennek kapcsán óvatosan bírálta az spd-t, amely nem érzékelte kellő mértékben, hogy a szocialdemokratáktól balra jelentős politikai erő formálódik. kreisky megítélése szerint az ausztriai környezetvédők nem hasonlíthatók a nyugatnémet testvérpárthoz, mivel nem rendelkeznek baloldali programmal.

Nm

1983.03.25.

külpolitikai kérdésekről szólva az osztrák kormányfő megismételte korábbi kijelentését, mely szerint elképzelhetőnek tartja a megegyezést a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokon, de természetesen nem az eredeti amerikai nulla megoldás talaján.

sz/th ha

14.27 250383 1846

--

sk0060 4 230 mtik1066

nhan dan - asean

hanoi, 1983. március 25. /vna/ - a délkelet-ázsiai országok számára káros és csak washington és peking érdekeit szolgálja, hogy az asean-országok bangkoki külügyminiszteri értekezlete a hét elején elvetette a kambodzsával kapcsolatos párbeszéd tervét - szögezte le pénteki számában a nhan dan, a vietnami kommunista párt kb hivatalos lapja.

a javaslat értelmében a délkelet-ázsiai országok szövetségéhez tartozó országoknak párbeszédet kellene kezdeni kambodzsa ügyében vietnammal és laosszal. /azért csak ezzel a két országgal, mert az asean tagállamai nem ismerik el a törvényes phnom penh-i kormányt./

a nhan dan rámutat, hogy a javaslatot, mely eredetileg az asean-tag malaysiától származik, vietnam, laosz és kambodzsa a februári vientiane-i csúcsertekezleten fogadta el. a lap bírálja az asean határozatát, amiért a javaslatot - a tényeket meghamisítva - vietnami kezdeményezésnek minősítette, s mint ilyet vetette el.

kf hf ai

14.52 250383 0984

Nuv

--

1983.03.25.

sk0061 4 230 mtik1067

spanyol - weinberger /1.rész/

madrid, 1983. március 25. /mti/ - caspar weinberger amerikai hadügyminiszter 48 órás madridi látogatását befejezve, pénteken elutazott a spanyol fővárosból.

az amerikai hadügyek irányítója hivatalos madridi megbeszélései során - hol óhajtó, hol kijelentő mondatokban - egyértelművé tette látogatásának fő célját: siettetni spanyolország beolvadását a nato katonai szervezetébe. a nemzetközi kapcsolatok intézetének csütörtök esti diszvacsoráján weinberger azt bizonygatta, hogy „spanyolország a demokrácia fejlődésének természetes folyamataként lesz tagja a nato minden szervezetének,,

weinbergernek felipe gonzález miniszterelnökkel, fernando moran külügyminiszterrel és narcis serra hadügyminiszterrel folytatott tárgyalásain a nato kérdése mellett a hamarosan parlamenti vitára kerülő kétoldalu katonai szerződésről, főképpen az amerikai támaszpontok használati jogáról volt szó.

a polgári el pais értesülése szerint a szocialista párti kormány udvarias, a kapcsolatok szélesítésének óhaját tükröző nyilatkozatain kívül nem volt érdemleges változás az eddigi madridi álláspontban. sőt, moran külügyminiszter világossá tette: „washingtoni kapcsolataink nem akadályoznak meg bennünket abban, hogy önálló, nemzeti érdekből fakadó külpolitikát folytassunk.,,/folyt./

ky/th ha

14.54 250383 1345

--

sk0062 4 230 mtik2001

india külpolitikája

uj-delhi, 1983. március 25. /taszsz/ - india külpolitikájának meghatározó elemei a békéért folytatott harc, a nyugati hatalmak által szított fegyverkezési verseny elleni küzdelem, a különböző társadalmi berendezkedésű országok közötti kapcsolatok fejlesztése az egyenlőség és az igazságosság alapján az új gazdasági rend megteremtéséért. ezt hangoztatta az indiai parlament képviselőinek többsége az ország külpolitikájáról napokban tartott parlamenti vita során.

Nuv

a képviselők megállapították, hogy india és a szovjetunió barátsága az ország külpolitikájának egyik sarkköve. jogendra sarma, az indiai felsőház tagja arról beszélt, hogy indiának és a többi el nem kötelezett országnak határozottan szembe kell szegülnie az egyesült államok agresszív, intervenciós politikájával.

vitazáró felszólalásában naraszimha rao külügyminiszter nagyra értékelte az el nem kötelezett országok nemrég új-delhiben megtartott csúcstervezését, és hangoztatta, hogy a fórum jelentős mértékben hozzájárult a leszerelés és a béke ügyéhez. india - tette hozzá - mint a mozgalom jelenlegi vezetője, mindent elkövet, hogy a konferencia határozatai valóra váljanak.

naraszimha rao határozottan elutasította, hogy indiának és az el nem kötelezett mozgalomnak „az egyenlő távolságtartás, és a „semlegesség,„ elvét tulajdonítsák. kijelentette, hogy kormánya semmilyen esetben nem tesz egyenlőségjelet az egyesült államok és a szovjetunió közé.

ág hf ai

14.58 250383 1490

--

sk0063 4 230 mtik2002

spanyol-weinberger /2.rész/

az amerikai hadügyminiszter csak a jobboldali ellenzék vezérével, manuel fragával jutott teljes nézetazonosságra. megbeszélések után fraga kijelentette: „teljes mértékben egyetértünk és támogatjuk az amerikai elképzeléseket. spanyolország nem maradhat kívül a nato-n.,,

weinberger látogatásával egyidőben hozták nyilvánosságra a spanyol hadügyminisztérium szakértői csoportjának jelentését, amely leszögezi: az nszk-brit-olasz kooperációban készülő tornádó harci gépek olcsóbbak, mint az amerikai f-18-as vadászbombázók. ha spanyolország a tornádókat veszi meg, félmilliárd dollárt takarít meg.

a kérdés azért kapott különös hangsúlyt, mert a spanyol kormány - előszerződéssel - már rögzítette 84 amerikai gép vásárlását, de a szakértői jelentés tanulmányozásáig felfüggesztette az üzletet. az usa-nak stratégiai érdekei fűződnek ahhoz, hogy a spanyolok az f-18-asokat vegyék meg, mert ezzel a típussal kívánja szabványosítani spanyolország, marokkó, valamint a földközi-tengeri amerikai flotta légierejét.

Nm

pénteken hozták egyébként nyilvánosságra a katalán parlament elnöke, és más neves barcelonai politikusok által aláírt levelet, amely a város lakosai nevében követeli a kormánytól: mielőbb tartson népszavazást az ország nato-tagságának jövőjéről.

ky/th ha

14.59 250383 1327

--

sk0064 4 230 mtik2003

ghali

kairó, 1983. március 25. /mti/ - „egyiptom külkapcsolataiban egyensúlyt akar fenntartani a világ különböző országaival, és új csatornákat keres a velük folytatandó együttműködésre,„ - jelentette ki butrosz ghali külügyi államminiszter.

ghali, akinek előző nap elhangzott beszédét a pénteki sajtó ismertette, mubarak elnök esedékes távol-keleti utjával kapcsolatban mondotta ezt. mubarak a közeljövőben kínába, japánba, a koreai ndk-ba és indonéziába utazik.

butrosz ghali elmondotta, hogy egyiptom a legtöbb arab országgal folyamatos párbeszédben áll, és „nem csatlakozik katonai szövetségekhez,„. szíria, líbia és a jemeni ndk nem áll kapcsolatban egyiptommal az arab világ országai közül - mondotta. ghali „válságnak,„ nevezte azt a helyzetet, amely egyiptom és a pfsz kapcsolataiban a palesztin parlament algiri nyilatkozata nyomán bekövetkezett, ám - jelentette ki - egyiptom folytatja a palesztin mozgalom támogatását.

közölte, hogy az egyiptomi nagykövet mindaddig nem utazik vissza tel-avivi állomáshelyére, amíg izrael ki nem vonja hadosztályait libanonból.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

ghali azt is mondotta, hogy egyiptom és a szovjetunió közötti diplomáciai kapcsolatokat „hamarosan,„ megint nagyköveti szintre emelik.

pk/th ha

15.03 250383 1346

Nm

--

sk0065 4 230 mtik2004

madridi találkozó

madrid, 1983. március 25. /mti/ - az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó madridi találkozó április 19-ig elnapolta munkáját. a résztvevő 35 ország küldöttei a pénteki teljes ülésen döntöttek a tavaszi szünetről.

a hetedik szakasz utolsó munkáulésén három küldött fejtette ki véleményét a semleges és el nem kötelezett országok tíz nappal ezelőtt benyújtott megújított záródokumentum-tervezetéről, a konferencia munkájának kilátásairól.

anatolij kovaljov külügyminiszterhelyettes, a szovjet küldöttség vezetője előljáróban méltatta a semlegesek megújított javaslatának jelentőségét, amely „gondos tanulmányozást igényel”, a továbbiakban elítélte a megegyezés halogatásának, a találkozó munkája lefékezésének különféle formáit. az ilyen erőfeszítések olyan politika jeleként értékelhetők, amely ellentétes az enyhüléssel, a nemzetközi biztonság megszilárdításával - hangoztatta.

kovaljov hangot adott reményének, hogy a találkozó április 19-i újratekzdéséig a résztvevő országok hasznos tanácskozásokat folytatnak, amelyek eredményei elvezetnek a konferencia sikeres befejezéséig. határozottan leszögezte, hogy a szovjetunió a helsinki záróokmány elveinek és ajánlásainak megvalósítására törekszik, érdekelt az európai biztonsági folyamat megszilárdításában és folytatásában. a szovjetunió azt kívánja, hogy a madridi találkozó mielőbb sikerrel fejeződjön be - mondotta.

gilles curien nagykövet, a francia delegáció vezetője reményét fejezte ki, hogy a konzultációk után tapasztalatokkal gazdagabban lehet majd folytatni a találkozót.

konstantin grigorov bolgár nagykövet megállapította, hogy a most záruló hetedik szakasz légköre kedvező volt, és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az álláspontok közelebb kerültek egymáshoz.

az ülésen végül elfogadták az új szakasz első hetének munkaprogramját.

ky/th ha

15.22 250383 1901

Nm

--

sk0066 4 230 mtik2005

reagan - bonni szóvivő

bonn, 1983. március 25. /mti/ - a nyugatnémet kormány „természetes” követelménynek tartja, hogy a reagan amerikai elnök által felvázolt új katonapolitikai koncepció kifejlesztésekor, megvalósításakor nyugat-európa „jogos védelmi igényeit is vegyék figyelembe”, - jelentette ki pénteki sajtóértekezleten jürgen sudhoff, a bonni kabinet helyettes szóvivője.

a nyugatnémet kormány szerint a nato jelenlegi stratégiája még legalább tíz-tizenöt évig érvényben marad. így a reagani elképzelés csak „a jövő zenéje”, ezért nyugodtan a fejlődésre bízhatjuk, hogy mi történik az évszázad végén - mondta a bonni kormány szóvivő, hozzátéve: bonn szerint reagan új elgondolása nem lesz befolyással az európai középhatótávolságu fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalásokra.

fkj/th ha

15.26 250383 0831

--

sk0067 4 230 mtik2006

francia kormányprogram

párizs, 1983. március 25. /mti/ - az új francia minisztertanács pénteki rendkívüli ülésén akcióprogramot fogadott el a gazdasági egyensúly helyreállítására.

a program keretében kényszer kölcsönt kell jegyezniök mindazoknak, akiknek évi jövedelemadója meghaladja az ötezer frankot; az ezt meghaladó jövedelem, illetve a vagyonadó 10 százalékának megfelelő összeget kell három évi időtartamra kölcsön formájában lekötöniök. a kölcsönt azonban az állam hamarabb visszafizeti, ha ezt a gazdasági helyzet alakulása lehetővé teszi.

a takaréketét-állomány növelése érdekében felemelik a lakásépítés-, illetve lakásvásárlás céljaira hosszabb időre lekötött takaréketétek kamatait.

a társadalombiztosítás hiányának csökkentése érdekében egy százalékkal felemelik a kötelező hozzájárulást, valamint a kórházi ápolásért fizetendő hozzájárulást. felemelik az alkolkolfélékre és dohányra kivetett adókat, s az ebből befolyó összeget a társadalombiztosítás költségvetésének kiegyensúlyozására fordítják.

Nm

az állami költségvetés deficitje nem haladhatja meg a nemzeti jövedelem 3 százalékát. az állami vállalatok deficitjét ebben az évben hét milliárd frankkal kell csökkenteni.

a külföldre utazó francia turisták évente személyenként csak kétezer frankot /egy gyermek után ezer frankot/ költhetnek külföldön.

április elsejétől mintegy nyolc százalékkal felemelik a gáz-, a villany-, a telefon- és a vasuti tarifákat. a kőolajra külön adót vetnek ki, hogy a kőolaj világszármazékok árának csökkenése ne hasson ki a belső fogyasztásra.

max gallo államtitkár, a kormány szóvivője a minisztertanács ülése után hangsúlyozta: a program összeállításánál figyelemmel voltak arra, hogy a franciáktól kívánt erőfeszítést méltányosan osszák el, s a most elfogadott intézkedések nem fogják növelni a vállalatok terheit. a franciáknak, mint termelőknek és mint fogyasztóknak egyaránt, mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy két év alatt egyensúlyba kerüljön az ország fizetési mérlege. - hangsúlyozta a szóvivő.

ds/th ha

15.38 250383 2084

--

sk0068 4 230 mtik2007

közel-keleti hírek

kairó, 1983. március 25. /mti/ - a kairói al-gumhurija pénteken vezércikkben bírálta a pentagonnak azt a bejelentését, hogy izrael a libanoni invázió óta első ízben fegyverüzletet kötött az egyesült államokkal, s ennek révén kétszáz darab sidewinder rakétához jut.

a kormánylap felteszi a kérdést: bátorítani akarják-e amerikai részről az izraelben folyó belpolitikai átalakulásokat, vagy jutalmat kínálnak a libanon-tárgyalásokon várt engedményekért? az egyiptomi ujság rámutat: a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy minden katonai vagy gazdasági segítség a korábbinál is hajthatatlanabbá és erőszakosabbá teszi az izraeli kormányzatokat.

damaszkusz, 1983. március 25. /wafa/ - khaled el-fahum, a palesztinai nemzeti tanács /palesztinai parlament/ elnöke csütörtökön fogadta a szíriában március 21-e óta hivatalos

Nm

látogatáson tartózkodó szovjet parlamenti küldöttség tagjait. a találkozáson tyemirbek kosojev, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnök-helyettese, a küldöttség vezetője a szovjetunió további támogatásáról biztosította a palesztinai népet elidegeníthetetlen jogaiért folytatott harcában.

damaszkusz, 1983. március 25. /adn/ - a jordán folyó nyugati partjáról érkezett jelentés szerint csütörtökön 72 palesztin iskolást gázmérgezéssel kórházba szállítottak dzsenin településről. izraeli telepések, akik az utóbbi időben több ízben provokatív támadásokat hajtottak végre a helyi lakosok ellen, ezúttal egy iskolába hatoltak be, és az osztályokba mérgező vegyi anyaggal töltött kapszulákat hajigáltak be.

az izraeli megszállók ellen tüntettek csütörtökön több ciszjordániai településen. a tiltakozó megmozdulásokat annak évfordulójára szervezték, hogy az izraeli hatóságok egy évvel ezelőtt önkényesen menesztették három ciszjordániai város - nablusz, ramallah és el-bira - választott polgármesterét, amiért nem voltak hajlandók együttműködni a megszállókkal.

tel-aviv, 1983. március 25. /ap/ - egy izraeli katonai bíróság csütörtökön börtönbüntetésre ítélt két tartalékos katonát, mert megtagadták, hogy libanonban teljesítsenek szolgálatot. az izraeli rádió jelentése szerint az egyik katonát 21 napi, a másikat pedig 14 napi elzárásra ítélték. velük együtt eddig összesen 31 izraeli katonát sújtottak börtönbüntetéssel amiatt, hogy nem akartak a megszállt területeken vagy libanonban szolgálni. öten közülük jelenleg is börtönben vannak.

pk-ág hf

15.44 250383 2441

Nm

--

sk0069 4 230 mtik2008

rövid hírek

madrid - kodály

madrid, 1983. március 25./mti/ - születésének századik évfordulója alkalmából kodály zoltán életét, munkásságát bemutató kiállítás nyílt meg csütörtök este madridban. a spanyol zenei, kulturális élet neves képviselőinek jelenlétében dr. kincses lászló nagykövet emlékezett meg a magyar zenetudósról. a real musical székházában fotók, kották, levelek és más dokumentumok idézik a kort, s a magyar zenei élet kimagasló egyéniségének életutját.

iraki küldöttség - elutazás

moszkva, 1983. március 25. /mti/ - pénteken elutazott moszkvából az iraki nemzeti tanács küldöttsége, élén naim haddaddal, a tanács elnökével. az iraki vendégek egy héttel ezelőtt érkeztek szovjetunióbeli hivatalos látogatásra a szovjetunió legfelsőbb tanácsának meghívására. a küldöttség tárgyalásokat folytatott vitalij rubennel, a legfelsőbb tanács nemzetiségi tanácsának elnökével, és tagjait fogadta vaszilij kuznyecov, az szkp kb pb póttagja, a legfelsőbb tanács elnöksége elnökének első helyettese.

fogyókúra-bajnokság

london, 1983. március 25. /adn/ - egy év alatt 50 kilót fogyott egy 58 éves brit háziasszony, s ezzel ő lett a londoni silhouette klub által rendezett ideai fogyókúra-bajnokság győztese. a szabályok szerint az aranyérmét annak ítélik, aki egy év alatt legtöbbet veszít súlyából úgy, hogy közben „alakjában pozitív változások mennek végbe... „tizenöt évig a tükörbe sem mertem nézni... az élet most újból szép,, - nyilatkozta doreen asszony.

ky, kr ml ai

16.00 250383 1526

Nw

--

sk0070 4 230 mtik2009

műszives /1.rész/

washington, 1983.március 25./mti/ - barney clark, a világ első műszivese már nem élt, amikor a mesterséges sziv még tovább pumpálta a vért testébe - közölték az utahi egyetem kórházának orvosai clark csütörtökön hajnalban bekövetkezett halálának körülményeiről. a műsziv négy hónappal hosszabbította meg a páciens életét, s a de vries által vezetett orvoscsoport az első emberen végzett műsziv-kísérletet teljes mértékben sikeresnek ítélte.

a pénteki amerikai lapok terjedelmes elemzéseket szentelnek clark kivételes fontosságú hozzájárulásának az orvostudomány fejlődéséhez. felvetnek egy sor orvostudományi problémát is. ezek közül az első az a kínzó kérdés, vajon meddig élt volna a seattle-i fogorvos a műsziv-operáció nélkül. a kórház orvosai erre annak idején azt válaszolták, hogy clarknak csak órái lehettek hátra, amikor a műtőbe vitték. ez azt is jelenti, hogy szervezete ellenállóképességétől már jórészt megfosztva kapott új mozgatóerőt.

a the new york times szerint a négy hónap, amelyet clark a műsziv segítségével megélt, mintegy felhatalmazást ad az orvosoknak ahhoz, hogy a következő műtétet olyan betegen végezzék el, aki nem áll olyan közel a halálhoz, mint clark.

robert jarvik, a műsziv tervezője egy interjújában beismerte, hogy a jelenleg túlságosan nehézkes és zajosan működő műsziv mielőbbi tökéletesítésre szorul. mindazonáltal ezzel a műszivvel akarnak végrehajtani további néhány kísérletet. clark hősiessége felbecsülhetetlen értékű tapasztalattal gazdagította a műsziv tökéletesítésén dolgozó orvosokat. megtanulták például, hogyan lehet oly módon szabályozni a mesterséges vérkeringést, hogy szükség esetén a tüdő, máskor viszont a vesék vérellátását fokozzák. /folyt./

br/hi ha

16.03 250383 1760

Nw

--

1983.03.25.

sk0071 4 230 mtik2010

műszives /2.rész/

a jelenleginél könnyebb, tökéletesebb, a beteg mozgási lehetőségét növelő műsziv előállítására dr. jarvik szerint folyamatban, sőt előrehaladott állapotban van. az új készülék kipróbálásáig azonban „még néhány évre”, van szükség.

dr. denton cooley, a houstoni szívsebészeti klinika világhírű sebésze korainak tartotta a műsziv kipróbálását annak jelenlegi fejlettségi fokán, a kísérlet eredményének láttán azonban a houstoni sebész megváltoztatta véleményét. más amerikai és külföldi orvosok magának a műszivnek az elvét vitatták, mert sokak szerint elviselhetetlen korlátozásokat jelent a beteg számára.

dr. christian barnard, a dél-afrikai sebész, aki az első szívtüneteket végrehajtotta, csütörtökön nyilatkozatban biztosította elismeréséről az amerikai kollégákat. „szeretném megmondani nekik, hogy ne adják fel a kísérletezést, és hogy sokat fogják kritizálni őket”, - jelentette ki barnard. a műsziv-kutatásban résztvevő szovjet orvosok szintén elismerték a kísérlet rendkívüli jelentőségét.

maga clark, aki az operáció előtt 11 oldalas okmányt írt alá arról, hogy aláveti magát a kísérletezésnek, tudta, hogy nem lehetnek nagy reményei. vagy ha voltak is, azok nem saját életének lényeges meghosszabbításához, hanem a nagyjelentőségű kutatások sikeréhez fűződtek.

br/hi ha

16.07 250383 1335

Nuv

--

1983.03.25.

sk0072 4 230 mtik2011

/törölve/

.-

sk0073 4 230 mtik2012

jugoszláv-szovjet közös közlemény /1.rész/

belgrád, 1983.március 25./mti/ - jugoszlávia és a szovjetunió megerősítette eltökéltségét, hogy továbbra is szilárdítja és fejleszti a kölcsönösen előnyös együttműködést - hangoztatja a jugoszláv-szovjet közös közlemény. a dokumentumot nyikolaj tyihonov szovjet miniszterelnök pénteken véget ért jugoszláviai hivatalos baráti látogatásáról adták ki.

a közlemény leszögezi, hogy a két ország kapcsolatai a függetlenség, a szuverenitás, a területi sérthetlenség, az egyenlőség és a be nem avatkozás elveinek tiszteletben tartásán nyugszanak.

a szovjet miniszterelnök baráti, szívélyes légkörben tárgyalásokat folytatott milka planinccal, a jugoszláv kormány elnökével elsősorban az együttműködés továbbfejlesztésének

te

Lehetőségeiről, továbbá a nemzetközi helyzet egyes kérdéseiről. a két kormányfő a tárgyalások végén dokumentumot írt alá a jugoszlávia és a szovjetunió közötti hosszú távu, 1990-ig szóló gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési programjának fő irányairól. ez a program, akárcsak az 1981-1985-ös időszakra vonatkozó középtávu megállapodás, eredményesen valósul meg, s a két ország kereskedelmi forgalmának értéke az öt éves periódusban várhatóan el fogja érni a 32 milliárd dollárt - állapították meg a tárgyalásokon. a két ország kiemelt jelentőséget tulajdonít a gazdasági együttműködés olyan magasabb rendű formáinak, mint a termelési szakosodás és együttműködés a többi között a gépkocsigyártásban, a gépiparban, az atomerőművi berendezések gyártásában, a hajóépítésben. szükségesnek tartották a behatóbb együttműködést az energetikában, a mezőgazdaságban, az élelmiszer-, az építőiparban és a szállításban. /folyt./

kd/hi ha

17.01 250383 1726

-.-

sk0074 4 230 mtik2013

jugoszláv-szovjet közös közlemény /2.rész/

a tárgyalófelek pozitívan értékelték az együttműködést a kultúra, a tudomány, az oktatás és a sport területén, és kiemelték az együttműködés kibővítésének fontosságát az írott sajtó, a rádió és a televízió területén, hangoztatva, hogy azok fontos szerepet töltenek be a kölcsönös megértés és barátság erősítésében.

a tárgyalásokon aggodalommal szóltak a nemzetközi helyzet rosszabbodásáról és rámutattak, hogy elengedhetetlen intézkedéseket tenni a béke és a biztonság megszilárdítására, a nemzetközi feszültség csökkentésére. a békét és a biztonságot a legsúlyosabban a fokozódó fegyverkezési hajsza fenyegeti, ezért olyan megállapodások megkötését szorgalmazták, amelyek biztosítanak a fegyverek és fegyverzetek, különösen a nukleáris fegyverek csökkentését, az egyenlőség és az egyenlő biztonság alapján, s a tényleges leszerelést, elsősorban nukleáris téren. a közlemény hangsúlyozza az európai leszerelésre irányuló konkrét intézkedések fontosságát.

le

a két ország sürgeti a helsinki záróokmány elveinek megvalósítását, a madridi találkozó eredményes befejezését átfogó és kiegyensúlyozott dokumentum elfogadásával. jugoszláv részről pozitívnak, hasznosnak és gondos tanulmányozást érdemlőnek minősítették a szovjetunió legutóbbi békekezdeményezéseit. /folyt./

kd/hi ha

17.16 250383 1346

-.-

sk0075 4 230 mtik2014

ifjusági tanácskozás - mtik1034 utolsó hire h e l y e t t

moszkva, 1983. március 25. /mti/ - moszkvában befejeződött az az ifjusági tanácskozás, melyen tíz szocialista ország ifjusági szövetségei központi bizottságainak nemzetközi kérdésekkel foglalkozó titkárai, valamint a divsz és az ndsz vezetői vettek részt azzal a céllal, hogy megvitassák együttműködésük időszerű kérdéseit.

a konzultáción - melynek házigazdája a lenini komszomol központi bizottsága volt - a résztvevők áttekintették azokat a legjelentősebb ifjusági kezdeményezéseket, melyekkel a szocialista országok ifjusági szövetségei a haladó, demokratikus nemzetközi ifjusági mozgalom részeként hozzájárulnak a béke megőrzéséért, a leszerelés megvalósításáért folytatott harchoz. a résztvevők támogatásukról biztosították a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének prágai ülésén és a szocialista országok testvérpártjai központi bizottsági titkárainak moszkvai tanácskozásán született kezdeményezéseket és megállapodásokat. úgy döntöttek, hogy az elkövetkezendő időszakban fokozzák erőfeszítéseiket és együttműködésüket az ez év tavaszán és nyarán ifjusági szövetségek aktív részvételével megrendezésre kerülő berlini, dortmundi, párizsi és setúbali ifjusági békedemonstrációk sikere érdekében. ezek az akciók részét képezik a divsz által meghirdetett leszerelési ifjusági világtalálkozó. a tanácskozáson elhatározták, hogy az ifjusági szövetségek mindent megtesznek az ez év júniusában prágában összeülő béke-világtalálkozó eredményes megrendezéséért.

a tanácskozás résztvevői kifejezték változatlan készségüket és elkötelezettségüket az európai ifjusági együttműködés keretszervezetében a legkülönbözőbb politikai, ideológiai irányzatú ifjusági szervezetek között folyó együttműködés mellett is. a konzultáción részt vett és felszólalt viktor m. misin, a lenini komszomol kb első titkára.

le

a konzultáción a kisz kb képviselőjében barabás miklósnak, a kisz kb titkársága tagjának, a divsz főtitkárának vezetésével részt vett delegáció hazaérkezett.

kisz/so pi

17.19 250383 2074

-.-

sk0076 4 230 mtik2015

jugoszláv-szovjet közös közlemény /3. rész/

a tárgyalásokon állást foglaltak az iraki-iráni háború politikai rendezése mellett, sürgették a namibiára vonatkozó ENSZ-határozatok megvalósítását és támogatásukról biztosították Namibia népének a swapo vezetésével folyó felszabadító harcát.

a közel-keleti válság átfogó és igazságos politikai megoldását sürgetve rámutattak, hogy annak a palesztin nép elidegeníthetetlen jogai érvényesítésén - beleértve a saját állam alakításához való jogot - az 1967-ben megszállt területekről történő izraeli visszavonuláson, a PFSZ-nek, mint a palesztin nép egyedüli törvényes képviselője elismerésén kell alapulnia.

Jugoszlávia és a Szovjetunió állást foglal egy új nemzetközi gazdasági rend kialakítása mellett, úgy véli, hogy az ENSZ-nek nagyobb és hatékonyabb szerepet kell játszania a nemzetközi kapcsolatokban. Jugoszláv részről tájékoztatást adtak az el nem kötelezett országok új-dehben tartott csúcspontjairól, hangoztatva, hogy a mozgalom egyre jelentősebb szerepet játszik a nemzetközi problémák megoldásában. A szovjet tárgyaló fél üdvözölte a mozgalomnak azt a szerepét, amelyet a háborús veszély elhárításában és a nemzetközi együttműködés elmélyítésében játszik. A két ország között bizonyos eltérés áll fenn egyes nemzetközi események értékelésében.

a közös közlemény Tyihonovnak sztambolics államelnökkel és Ribicsics pártelnökkel folytatott megbeszéléseiről megállapítja, hogy azokon megvitatták a két ország és a két párt együttműködését és néhány nemzetközi kérdést. A dokumentum hangoztatja, hogy a jugoszláv vezetőknek Jurij Andropovval, az SZKP KB főtitkárával a múlt év novemberében Moszkvában folytatott megbeszélései a magas szintű kapcsolatok hasznos hagyományának folytatását jelentették, és ezek a kapcsolatok mindig nagy fontosságúak voltak a kétoldalú viszony fejlesztése szempontjából.

te

a közös közlemény kiemeli, hogy a két kormányfő elégedett tárgyalásaikkal, úgy értékelik, hogy széles körűek a lehetőségek a kapcsolatok, a kölcsönös megértés továbbfejlesztésére.

Milka Planinc szovjetunióbeli látogatásra szóló meghívást fogadott el Nyikolaj Tyihonovtól.

kd/so ha

17.21 250383 2189

-.-

sk0077 4 230 mtik2016

spd- pershing-2

Bonn, 1983. március 25. /mti/ - a német szociáldemokrata párt pénteken határozottan sikraszállt azért, hogy az NSZK-kormány mondjon le az amerikai Pershing-2 rakéták telepítéséről.

Horst Ehmke, az SPD-parlamentari frakciójának elnökhelyettese szerint Hans-Dietrich Genscher külügyminiszter idén januárban, Washingtoni látogatásakor kötelezettséget vállalt a Pershing-2 rakéták telepítésére, s a Bonni kormány most másodrangú, részben technikai érvekkel ki is akar tartani emellett. Így a kormány nem tarthat igényt rá, hogy komolyan vegyék - mondta Ehmke.

A szociáldemokrata vezető bizálatát az a hír váltotta ki, hogy a NATO hadügyminiszterei portugáliai tanácskozásukon határozottan megerősítették a Pershingek telepítésére vonatkozó tervet.

az SPD több ok miatt utasítja el a Pershing-2 rakéták telepítését. Először azért, mert ezek a rakéták rendkívüli sebességük miatt első csapásmérő eszközöknek számítanak, a riasztási időt a minimumra korlátozzák, s így növelik egy nukleáris konfliktus veszélyét. /A szárnyas rakéták néven közismert robotrepülőgépeknek akár két órára is szükségük lehet célpontjuk eléréséhez/. A szociáldemokrata elutasítás másik oka, hogy a Pershingek legkésőbb már 1984 elején telepíthetőek, míg a robotrepülőgépek csak 1986-ra készülnek el. Így az SPD érvelése szerint a két nagyhatalomnak elegendő ideje maradna genfben az európai közép-hatótávolságú fegyverek problémájának megoldására.

te

horst ehme már korábban is javasolta, hogy a legutóbbi szovjet javaslatokra, leszerelési szándéokra a nyugat válaszként a pershingek esetében tanúsítson jóindulatot. a nyugatnémet kormány azonban - washingtonnal szövetségben - hallani sem akar erről.

fkj/so ha

17.41 250383 1738

--

sk0078 4 230 mtik2017

nicaragua - latin-amerikai visszhang

panama/lima/egyesült nemzetek, 1983. március 25./taszz/prensa latina/efe/ - az egyesült államok nicaragua elleni agressziójának célja, hogy megakadályozza az országban a haladó társadalmi változások végrehajtását - jelentette ki ruben dario souza batista, a panamai néppárt kb főtitkára. a panamai kommunisták és a panamai nép kész megakadályozni, hogy az ország területén lévő amerikai katonai támaszpontokat a nicaraguai nép elleni agresszióra felhasználják - hangoztatta.

a honduras és az egyesült államok támogatásával nicaragua ellen végrehajtott katonai beavatkozást ítéli el pénteken limában közzétett közleményében a perui kommunista párt. a közlemény felhívja a figyelmet: a reagan kormány utasítására éppen ezekben a napokban amerikai hadihajók érkeztek a nicaraguai partokhoz, szemmel láthatóan azzal a céllal, hogy támogassák a somozista bandák agresszióját.

panama ensz képviselője a biztonsági tanács csütörtöki ülésén hangsúlyozta: „a nicaraguai harcok esetében nem az ország belső problémájáról van szó, - mint ahogy azt egyesek szeretnék elhítni, - hanem külföldi katonai beavatkozásról. emlékeztetett, hogy az ensz közgyűlése 1970. október 24-én elfogadott nyilatkozatában kimondja: minden ország köteles tartózkodni attól, hogy más országok ellen támadásra készülő irreguláris erőket, fegyveres bandákat szervezzen és támogasson.

az ecuadori ensz képviselő kiemelte: a nicaragua elleni agresszió megsérti egy szuverén állam önrendelkezési jogát és területi épségét. ezért - a nicaraguát ért támadás kapcsán - a

te

külföldi beavatkozás minden formájának elítélését sürgette. felszólalásához csatlakozott a kolumbiai ensz képviselő is, hangsúlyozva: országa a közép-amerikai probléma tárgyalásos rendezésének híve.

kzs hf pi

17.43 250383 1819

--

sk0079 4 230 mtik2018

román nemzetgyűlés

bukarest, 1983. március 25./mti/ - bukarestben pénteken megkezdődött a nagy nemzetgyűlés tavaszi ülészsaka, amelynek napirendjén az első negyedévi tervteljesítésről szóló jelentés, az állattenyésztési szabályok bizonyos megsértésével kapcsolatos vizsgálatról szóló jelentés, több törvénytervezet és törvénymódosítás - köztük a munka javadalmazásával kapcsolatos törvény módosításának megvitatása szerepel.

a parlamentet az rkp központi bizottságának ülését követő napra hívták össze. az ülésen nicolae ceausescu rkp-főtitkárrel, államfővel az élen részt vesznek a párt- és állami vezetők.

az első negyedévi terv teljesítéséről, valamint a tavaly decemberben tartott országos pártkonferencia határozatai alapján kidolgozott, a gazdaság fejlesztésére és a hatékonyság növelésére hozott intézkedésekről szóló jelentést constantin dascalescu kormányfő terjesztette elő. részletesen ismertette a különböző gazdasági területek eredményeit és feladatait, hangoztatva, hogy az első negyedévben főként a bányászat és az olajipar termelésének növelésére összpontosítottak. kiemelte az egyes területeken tapasztalható hiányosságokat, s kérte az illetékes szerveket: hozzanak hatékony intézkedéseket azok megszüntetésére.

wa/hi ha

17.50 250383 1273

--

k

sk0080 4 230 mtik2019

pápa - szentév

vatikánváros, 1983. március 25. /upi/ap/ - pénteken a vatikánvárosban zarándokok tizezreinek jelenlétében ii. jános páp pápa ünnepélyesen megnyitottak nyilvánította „a megváltás szent évét”, amellyel a katolikus hívők megemlékeznek krisztus halálának 1950. évfordulójáról.

a jövő év husvétjéig tartó, rendkívüli szentévet, amelyet a pápa tavaly novemberben hirdetett meg, a római katolikus egyház az egész világon megünnepli. az először 1300-ban megtartott szentévet most először ünneplik meg az egész világon, és nem csupán Rómában.

a pápa a rendkívüli szentév kezdetét hagyományos aktussal jelezte: egy elefántcsontból és aranyból készített kalapáccsal háromszor jelképesen megütötte, s ezzel kinyitotta a szent péter bazilika egyébként zárva tartott bronzkapuját.

ünnepi beszédében az egyházfő elsősorban a rendkívüli szentév vallási jelentőségét emelte ki, és szót emelt az igazságosságért és az emberiség békéjének ügyéért.

gf ku pi

17.54 250383 0995

--

sk0081 4 230 mtik2020

rövid hírek

atomfegyvermentes övezet

oslo, 1983. március 25. /dpa/ - ideiglenesen lekerült a napirendről az észak-európai atomfegyvermentes övezet megteremtésének kérdése. az öt skandináv ország külügyminiszterének csütörtöki találkozásán nem sikerült megállapodásra jutni az elgondolás alapelveit illetően sem.

májgyulladás

nápoly, 1983. március 25. /ap/ - két gyerek halt meg ezen a héten nápolyban - feltehetőleg fertőző májgyulladás következtében. az elmúlt hónap során 180 megbetegedést jegyeztek fel ebben az olasz városban, ahol a fertőző májgyulladás-esetek száma átlagosan kétszer akkora, mint az ország többi részében.

te

hadgyakorlat

singapore, 1983. március 25. /mti-upi/ - szingapur, ausztrália és malaysia légiereje négynapos közös hadgyakorlatot tart a jövő héten a dél-kinai-tenger térségében. a szingapuri hadügyminisztérium közleménye szerint a hadgyakorlat hétfőn kezdődik.

kj ku pi

18.03 250383 0946

--

sk0082 4 230 mtik2021

kaunda

London, 1983. március 25. /mti/ - kenneth kaunda, zambiai elnök pénteki londoni sajtóértekezletén kijelentette, hogy a namibiai kérdést az ENSZ 438. számú határozata alapján kell rendezni. egyszersmind „törvénytelen beavatkozásnak” minősítette azt az amerikai tervet, hogy a dél-afrikai megszállók Namibiából való kivonása az angolában tartózkodó kubai erők visszavonásához kötdjék. dél-afrikának minden „árúkapcsolás”, nélkül el kell hagynia Namibiát - mondotta.

egyebekben hangoztatta, hogy a nyugat, amikor dél-afrikában beruház vagy nemzetközi szervezetek révén kollektív segítséget nyújt az apartheid-rendszer pénzügyeinek rendbetételéhez, akaratlanul is politikailag hozzájárul a fajüldözők helyzetének megszilárdításához. ugyanakkor a független fekete-afrikai országok beruházás-éhségének csillapítása iránt jelentékeny vonakodás tapasztalható.

ae/hi ha

18.07 250383 0896

--

te

sk0083 4 230 mtik2022

elrabolt csehszlovákok - rudé právo

prága, 1983. március 25. /taszsz/ - az angolában elrabolt csehszlovák állampolgárok ügyével kapcsolatban a rudé právo pénteki száma felhívja a figyelmet nyugati sajtós magatartására.

emlékeztet arra, hogy az emberrablást végrehajtó „unita”, ellenforradalmi csoport a dél-afrikai köztársaság és a nyugati diverziós központok szolgálatában áll. „most némák azok a nyugati körök, amelyek egyébként oly gyakran szónokolnak az emberi jogok védelméről, a nemzetközi terrorizmus elleni harcról. hallgatnak azok a nyugati, különösen amerikai sajtószervek, amelyek más hasonló esetekben igen ügybuzgók szoktak lenni.,,

a rudé právo utal az „unita”, támogatóinak felelősségére, akik pedig befolyást gyakorolhatnak az „unita”, irányítóira, hogy óvják az elraboltak életét és adják vissza szabadságukat - hangsúlyozza a rudé právo.

ta ku pi

18.47 250383 0904

--

sk0084 4 300 mtik2023

rövid hírek

ceausescu - peresz

bukarest, 1983. március 25. /mti/ - pénteken az rkp központi bizottságának meghívására bukarestbe érkezett simon peresz, az izraeli munkapárt elnöke. nicolae ceausescu, az rkp főtitkára, román elnök fogadta a simon peresz vezette küldöttséget. a tanácskozáson megvitatták a libanoni, általában a közel-keleti helyzetet, a politikai rendezés ügyét, valamint a román-izraeli kapcsolatok témáját.

prágai repülőgép

prága, 1983. március 25. /mti/ - kisebb, szerencsés kimenetelű repülőgép-baleset történt csütörtökön délután a prágai repülőtéren. a pénteken kiadott közlemény szerint a csehszlovák légitársaság varsóból érkező menetrendszerű utasszállító gépe prágában kénytelen volt hibás futóművel leszállni, s emiatt a gép a földetéréskor

megsérült, de az utasok és a személyzet tagjai közül senki sem sebesült meg.

sajtóértekezlet bukarestben

bukarest, 1983. március 25. /mti/ - a bukaresti magyar nagykövetségen pénteken a közelgő nemzeti ünnepünk alkalmából sajtóértekezletet tartott barity miklós nagykövet. a sajtóértekezleten megjelentek az rkp kb, a román külügyminisztérium és a központi sajtó képviselői.

sadli - arafat

algir, 1983. március 25. /taszsz/ - bendzsedid sadli algériai elnök, a nemzeti felszabadítási front főtitkára fogadta jasszer arafatot, a palesztinai felszabadítási szervezet vb elnökét, aki csütörtökön érkezett algériába.

Légisztrájk olaszországban

róma, 1983. március 25. /ap/ - pénteken reggel nyolc órától a repülőtéren dolgozók és a légiforgalmi irányítók 12 órás sztrájkja megbénította a légiközlekedést olaszországban. a dolgozók tiltakozásukkal arra szeretnék rábírni a kormányt, hogy mihamarabb fogadja el az új kollektív szerződés már két éve benyújtott tervezetét. az alitalia légitársaság szinte valamennyi járatát törölte. a sztrájk miatt nem érkezett meg rómaiba több ezer zarándok, aki a szentév megnyitására akart jelen lenni.

pc ku pi

19.12 250383 1980

--

sk0085 1 230 mtik2024

angola - dél-afrikai köztársaság

luanda, 1983. március 25. /adn/ - az angolai népi köztársaság csakis azért volt hajlandó tárgyalóasztalhoz ülni a dél-afrikai köztársasággal, hogy meggyorsuljon namibia függetlenné válásának folyamata, a namibiai nép egyetlen törvényes képviselője, a swapo /dél-nyugat-afrikai népi szervezet/ vezetésével. ezt az angop angolai hírügynökség szögezte le azokkal az angolai-dél-afrikai tárgyalásokkal kapcsolatban, amelyeket az elmúlt év decemberében és

fe

a múlt hónapban tartottak meg a zöldfoki-szigeteken. a hírügynökség megállapította: e tárgyalások célja az is, hogy elérjék a dél-afrikai csapatok kivonását az általuk megszállt dél-angolai cumene tartományból.

sr ku pi

19.25 250383 0721

.-

sk0086 4 230 mtik2025

marokkói pártkongresszus

rabat, 1983. március 25. /taszsz/ - pénteken casablancában megkezdődött a marokkói haladás és szocializmus pártjának iii. kongresszusa.

a párt legfelső fórumára az ország valamennyi városa és tartománya elküldte képviselőit. a kongresszuson vendégként jelen vannak a testvéri kommunista és munkáspártok képviselői is. román pártnak, az mszmp kb tagjának, az mszmp bács-kiskun megyei bizottsága első titkárának vezetésével magyar küldöttség is részt vesz a tanácskozáson.

a kongresszusi küldöttek értékelik a pártnak az elmúlt négy évben végzett tevékenységét és megvitatják a súlyos szociális, gazdasági és pénzügyi válságot átélő észak-afrikai ország belpolitikai helyzetét. a tanácskozás résztvevői áttekintik a nemzetközi helyzetet, majd megválasztják a párt vezető szerveit. a beszámolót alí jata, a párt főtitkára tartotta.

pc ku pi

19.55 250383 0895

.-

te

sk0087 4 230 mtik2026

a szerkesztőségek tájékoztatására!

dam - felhívás

nyugat-berlin, 1983. március 25. /mti-upi/ - kenneth dam amerikai külügyminiszter-helyettes pénteken sürgette washington nato-szövetségeseit, hogy támogassák az atlanti szövetség fegyverkezési stratégiáját és álljanak ellen a „gazdasági protekciónizmus kísértésének„.

a kilencnapos európai körúton tartózkodó dam a nato-ról, mint „a valódi békeközlomról„ beszélt nyugat-berlinben, a német-amerikai barátság „atlanti hid„ nevű szervezetének tagjai által szervezett találkozón.

a békeközlomak - dam szerint - úgy vélik, hogy „lazítani lehet„ a katonai egyensúly fenntartását célzó erőfeszítésekben. ez a javaslat /t.i. a „lazítás„/ „veszélyes kísérlet„ lenne - vélte az amerikai külügyminiszter-helyettes.

gazdasági kérdésekről szólva dam „kölcsonösen elfogadható megoldás„ szükségességét emlegette a washington és nyugat-európa között szerinte is főnálló kereskedelmi nézeteltérések ügyében.

kj ku pi

20.25 250383 1055

.-

sk0088 4 230 mtik2027

frontállamok - konferencia

liszabon, 1983. március 25. /reuter/taszsz/ - liszabonban pénteken nemzetközi konferencia kezdődött a dél-afrikai frontállamokkal való szolidaritás jegyében. célja elsősorban az, hogy fokozott támogatást szerezzen a dél-afrikai köztársaság közelségében fekvő hat „frontállam„, és az afrika déli részének felszabadító mozgalmai számára, a prétoriai fajüldöző rendszer növekvő agresszivitásának ellensúlyozására.

te

1983.03.25.

a tanácskozáson a „frontországok”, képviselőiben Angola, mozambik és tanzánia külügyminisztere, zimbabwe, zambia és botswana magasrangú képviselője vesz részt. jelen van oliver tambo, a dél-afrikai fajüldözött rendszer ellen küzdő afrikai nemzeti kongresszus és sam nujoma, a délnyugat-afrikai népi szervezet vezetője is. az értekezletre mintegy 300, különféle politikai nézeteket valló küldött érkezett európa, afrika és amerika különböző országaiból, illetőleg több nemzetközi szervezet - így az ENSZ - képviselőiben.

sr ku pi

20.26 250383 1000

--

sk0089 4 230 mtik2028

szovjet katonai előléptetések

moszkva, 1983. március 25. /taszsz/ - a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének törvényerejű rendeletével a tűzértség főmarsalljává nevezték ki vlagyimir tolubko hadseregtábornokot, a szovjet hadászati rakétacsapatok főparancsnokát, szovjet honvédelmi miniszter-helyettesét. a szovjetunió marsalljává léptették elő szemjon kurkotkin, vasziliy petrov és szergej ahromejev hadseregtábornokokat.

vlagyimir tolubko a második világháború idején egy harckocsidandár parancsnoka volt, majd a háború után parancsnoki funkciókban szolgált a szovjet hadsereg kötelékében.

szemjon kurkotkin a második világháború idején harckocsidandár parancsnoka volt, a háború után parancsnoki tisztségeket töltött be a hadseregben. jelenleg a hadtápalakulatok főparancsnoka, honvédelmi miniszter-helyettes.

vasziliy petrov a második világháború idején több parancsnoki és törzskari tisztséget töltött be. 1980-tól a szárazföldi csapatok főparancsnoka, honvédelmi miniszter-helyettes.

szergej ahromejev a szovjetunió fegyveres erői vezérkari főnökének első helyettese.

gf ku pi

20.35 250383 1130

--

te

1983.03.25.

sk0090 4 230 mtik2029

nagy nemzetgyűlés - kiegészítés

bukarest, 1983. március 25. /mti/ - a minisztertanácsnak a gazdasági-társadalmi fejlesztési tervvel kapcsolatos jelentését elfogadva a nagy nemzetgyűlés 10 pontból álló határozatot hozott, amely részletezi a különböző ágazatok, minisztériumok, iparközpontok, irányítószervek feladatait az 1983-as terv megvalósítása érdekében. a határozat értelmében minden termelő ágazatban rá kell térni a munka javadalmazásának tökéletesítésére kidolgozott rendszerre, amelyet a párt országos konferenciájának határozatai alapján a politikai végrehajtó bizottság március 23-24-i ülésén hagytak jóvá. ennek alapján a munka javadalmazása annak mennyiségétől, minőségétől és fontosságától függ majd elsősorban. a nagy nemzetgyűlés úgy értékelte, hogy minden szükséges feltétel adott az idején egységes gazdasági-társadalmi fejlesztési terv megvalósításához.

wa/so pi

20.40 250383 0900

--

sk0091 4 230 mtik2030

reagan - újabb visszhangok

washington/london/bonn, 1983. március 25. /mti-reuter/afp/ - reagan elnök azon elképzelése, hogy a világűrben helyezzenek el amerikai rakétaelhárító rendszert, vegyes fogadtatásban részesült az egyesült államokban. számos vezető amerikai tudós kifejezésre jutatta azt a véleményét, hogy ez a rendszer rendkívül veszélyes.

henry kendall professzor, a massachusetts institute of technology fizikusa a reuter tudósítójának adott nyilatkozatában megkérdőjelezte a javaslat tudományos kivitelezhetőségét, s ugyanakkor megállapította, hogy „ez a rendszer meglehetősen sebezhető lenne a szovjet ellencsapások által”. edward kennedy demokrata párti szenátor azt vetette az elnök szemébe, hogy „a vörös veszedelem taktikájához”, folyamodott.

konzervatív körök viszont elégedettségüknek adtak hangot. az egyik ilyen csoportosulás, amely „magas frontnak”, nevezi magát, szóvivője utján mind technológiai, mind katonai szempontból helyes döntésnek tartja az űrfegyverzet fejlesztését.

te

x x x

a Londoni kormány üdvözölte a reagani elgondolásokat, a brit sajtó hangneme azonban erősen bíráló. „üdvözöljük annak az amerikai eltökéltségnek a jelét, hogy teljesen hatékonyak akarnak maradni,, - így a kormányfő szövegében. a the times szerint viszont a javaslatok inkább riadalmat keltenek a szövetségesek körében, ahelyett, hogy megnyugtatóknak őket. „hatásuk destabilizáló lesz,, - jósolja a tekintélyes konzervatív lap.

x x x

kétkedés, irónia és a bírálat uralja a pénteki nyugatnémet sajtókommentárok hangneme. a liberális süddeutsche zeitung aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az amerikai lépés a fegyverkezési hajszára új szakaszt nyitna meg. a lap szerint „reagan látomása inkább szörnyűséges, mint reményt hordozó,,.

kj ku pi

20.58 250383 1802

--

sk0092 4 230 mtik2031

két rövid hír

egyiptom - jogászok

kairó, 1983. március 25 /mti/ - ülősztrájkot tartottak pénteken, és egy hét múlva kezdődő országos sztrájkra hívták fel tagjaikat az egyiptomi jogászszövetség képviselői. ezzel egy törvényjavaslat ellen tiltakoznak, amely korlátozza a jogászi testület hagyományos autonómiáját. felpanaszolják, hogy a szövetség vezetőségét anvar szadat elnök kormányzása idején szétkergették, s a törvényjavaslat lehetetlenné teszi az egykori vezetőség újraválasztását.

schmidt szerkesztő lett

hamburg, 1983, március 25. /ap/ - az egyik legtekintélyesebb nyugatnémet hetilap, a die zeit egyik vezető szerkesztőjévé nevezték ki pénteken helmut schmidt volt kancellárt. a lap vezetőinek szándéka szerint ezzel fórumot biztosítanak schmidtnek véleménye és javaslatai fenntartások nélküli szabad kifejtésére.

pk ta ku pi

21.02 250383 0872

--

te

sk0093 4 800 mtik2033

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0033-ig
budapest, 1983. március 25. /mti/

sk0001 heyerdahl naptemploma /1. rész/ - panoráma
sk0002 heyerdahl naptemploma /2. rész/ - panoráma
sk0003 jordánia és a béke /1. rész/ - panoráma
sk0004 jordánia és a béke /2. rész/ - panoráma
sk0005 etikett - vállalatoknak - 1. - panoráma
sk0006 etikett - vállalatoknak - 2. - panoráma
sk0007 heti várható - a szerkesztőségek tájékoztatása
sk0008 tyihonov
sk0009 szmuktunovszkij - színházi világnap
sk0010 reagan beszéd - visszhang
sk0011 alkalmi vétel
sk0012 reagan-beszéd - visszhang - 2.
sk0013 ürmanőver - a laikusok félrevezetésére - panoráma
sk0014 thai provokációk kambodzsá ellen
sk0015 rövid hírek:

santiago de chile: chile - tüntetés
athén: picasso-kiállítás
manhasset: lombik-ikrek

sk0016 hanoi visszautasítás
sk0017 nicaragua - bt
sk0018 usa - szuperfegyver /1. rész/
sk0019 usa - szuperfegyver /2. rész/
sk0020 usa - szuperfegyver /3. rész/
sk0021 malév-járat - 100 ezredik utas
sk0022 ecuador - sztrájk
sk0023 lengyel hírek
sk0024 weinberger spanyolországban
sk0025 afrikai hírek
sk0026 rkp kb-ülés
sk0027 libanon - tárgyalások
sk0028 nicaragua - harcok - borge sajtóértekezlet
sk0029 munkáspárti győzelem
sk0030 kínai káderek
sk0031 rövid hírek:

athén: karamanlisz - nemzeti egység
london: légi balesetek ára
lima: kőlavina
moszkva: ifjusági szövetségek

sk0032 cuellar-beszéd
sk0033 közép-amerika
so/pi

21.08 250383 1823

--

te

sk0094 4 800 mtik2034

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0034-sk0068-ig
budapest, 1983. március 25. /mti/

sk0034 reagan-beszéd - visszhang - 3.
sk0035 marchais
sk0036 reagan - visszhang - 4. /eagleburger - bush/
sk0037 argentina - nagy-britannia
sk0038 libanon, tiltakozás
sk0039 háborus bűnösök - taszsz
sk0040 reagan - visszhang - 5.
sk0041 a színházi világnap elé - bukarest - panoráma
sk0042 enterprise
sk0043 javítás az mtik1045. számú hirre
sk0044 a romániai színház - 2.
sk0045 tyihonov hazautazott belgrádból
sk0046 reagan - visszhang - 6.
sk0047 kínai-brit
sk0048 a színházi világnap elé - new york
sk0049 broadway és off broadway /2. rész/
sk0050 amerikai színház /3. rész/ - panoráma
sk0051 izrael-libanon /1. rész/
sk0052 izrael-libanon /2. rész/
sk0053 andropov-ortega /1. rész/
sk0054 andropov-ortega /2. rész/
sk0055 rövid hírek:

moszkva: kozmosz-1447
uj-delhi: indiai szótár
bejrut: magyar követ

sk0056 asean-egk
sk0057 a színházi világnap elé - london - panoráma
sk0058 anglia nemzeti színháza /2. rész/ - panoráma
sk0059 osztrák belpolitika
sk0060 nhan dan - asean
sk0061 spanyol - weinberger /1. rész/
sk0062 india külpolitikája
sk0063 spanyol - weinberger /2. rész/
sk0064 ghati
sk0065 madridi találkozó
sk0066 reagan - bonni szóvivő
sk0067 francia kormányprogram
sk0068 közel-keleti hírek

so/pi
21.09 250383 1603

--

te

sk0095 4 800 mtik2035

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0069-sk0091-ig
budapest, 1983. március 25. /mti/

sk0069 rövid hírek:

madrid: madrid - kodály
moszkva: iraki küldöttség - elutazás
london: fogyókúra-bajnokság

sk0070 műszives /1. rész/
sk0071 clark /2. rész/
sk0072 amerikai fegyverek - egyiptomi lap
sk0073 jugoszláv-szovjet közös közlemény /1. rész/
sk0074 jugoszláv-szovjet közös közlemény /2. rész/
sk0075 ifjúsági tanácskozás
sk0076 jugoszláv-szovjet közös közlemény /3. rész/
sk0077 spd - pershing-2
sk0078 nicaragua - latin-amerikai visszhang
sk0079 román nemzetgyűlés
sk0080 pápa - szentév
sk0081 rövid hírek:

osló: atomfegyvermentes övezet
nápoly: májgyulladás
singapore: hadgyakorlat

sk0082 kaunda
sk0083 elrabolt csehszlovákok - rudé právo
sk0084 rövid hírek:

bukarest: ceausescu - peresz
prága: prágai repülőgép
bukarest: sajtóértekezlet bukarestben
algir: sadli-arafat
róma: légisztrájk olaszországban

sk0085 angola -dél-afrikai köztársaság
sk0086 marokkói pártkongresszus
sk0087 dam - felhívás - szerkesztőségek tájékoztatására
sk0088 frontállamok - konferencia
sk0089 szovjet katonai előléptetések
sk0090 nagy nemzetgyűlés
sk0091 reagan - újabb visszhangok
so/pi

21.09 250383 1572

te

kül

- 82 -

1983.03.25.

sk0096 4 800 mtik2036

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0092-sk0096-ig
budapest, 1983. március 25. /mti/

sk0092 két rövid hír
sk0093 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0094 tartalomjegyzék /2. rész/
sk0095 tartalomjegyzék /3. rész/
sk0096 tartalomjegyzék /4. rész/
so/pi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: kis csaba
márkus gyula
ambrus istván
heltai andrás
pirityi sándor

- v é g e -

21.10 250383 0773

..-

te

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. március 26.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

ortega - elutazás

moszkva, 1983. március 26. /taszsz/ - pénteken elutazott moszkvából daniel ortega, a nicaraguai sandinista nemzeti felszabadítási front országos vezetőségének tagja, a nemzeti újjáépítés kormánya kormányzó tanácsának koordinátora, aki csütörtökön érkezett a szovjet fővárosba. ortega az indiai fővárosban az el nem kötelezett országok csúcskonferenciáján vett részt, felkeresett több délkelet-ázsiai országot. a szovjet fővárosban megbeszélést folytatott vele jurij andropov, az szkp kb főtitkára.

km ku ki
06.40 260383 0544

..-